

Četrdesetak privatnih poduzeća

U općini Dugo Selo otvoreno je već četrdesetak privatnih poduzeća.

Broj — sasvim zgodan. Taj broj, bar se tako čini, ulijeva nadu u mogućnost zapošljavanja jednog dijela ljudi, koji su se zbog novonastale situacije našli na burzi.

Međutim, odmah mala suzdržanost: samo nekolicina privatnih poduzeća otvorila je vrata novim radnicima.

Nije li to nepovjerenje prema eventualnim nadolazećim propisima i strah od nesnalaženja u sve težim uvjetima na tržištu? Ne otvaraju li se poduzeća samo zbog nekih povoljnosti koje samostalnim obrtnicima nemaju (olakšica kod nabave, pri uvozu i sl.)?

U skladu s preporukom o razvoju privatnog poduzetništva i općina Dugo Selo izlazi u susret svima koji ulažu svoja sredstva u nadi da će nakon nekog vremena proraditi i mehanizmi zapošljavanja, a i neki drugi. Pozitivno je što nema zatvaranja, izgleda da svi nalaze neku »računicu« — većinom u sferi trgovine.

No, neka poduzeća, kao što je »Demit« i »MPG« zaposlila su između 10—20 radnika. Nadajmo se da će objektivni uvjeti ići u korist njihovom daljnjem razvoju.

Poduzeća nisu otvorena samo u općinskom središtu, nego su raspoređena po cijelom terenu općine. Kao manje organizacione strukture lakše reagiraju i prilagodavaju se tržištu, s daleko manje troškova nego velika društvena poduzeća.

Kada je riječ o budućnosti, možemo samo poželjeti da se broj tih poduzeća povećava, da ih bude sve manje u sferi trgovine, a sve veći broj u sferi proizvodnje, te da u daleko većoj mjeri hrabrije i poduzetnije počnu zapošljavati sada nezaposlene.

Ivana Hrelja

RADNA MJESTA POD ZNAKOM PITANJA

Jedan od većih problema s kojim se trenutno suočavamo je višak zaposlenih radnika, a već duže vrijeme o nezaposlenima ili bolje rečeno o onima koji nikada nisu niti imali radno mjesto naprosto nema se vremena misliti. Zašto je to tako i što je tome uzrok? Odgovor zahtijeva dublje i puno duže analize. Sama činjenica da su se ljudi zapošljavali na razne načine samo ne tržišno, ne govori mnogo i ne služi nam za nikakvu utjehu. Strah za radno mjesto, opstanak u poduzeću, opstanak samog poduzeća, do kada i s kolikim osobnim dohotkom teme su dana.

Opća poplava stečajeva i mahanja s listama tehnološkog viška donosi nesigurnost i tjeskobu kod većine zaposlenih radnika. Višak radnika većinu poduzeća vuče neminovnom, tragičnom kraju. Kad se tome doda nedostatak novca za osnovne potrebe stečaj je neminovnost, a to znači svi zaposleni na Zavodu za zapošljavanje.

Da li je odlazak na Zavod za zapošljavanje rješenje. Kratkoročno »da«, ali za one koji se nalaze u sredini svog radnog vijeka svakako »ne«, jer dužina primanja novčane naknade te korištenje ostalih prava koja po toj osnovi proizlaze brzo prođe. A što poslije toga?

Trenutno na Zavodu za zapošljavanje Zagreb—Ispostava Dugo Selo ima prijavljeno 707 nezaposlenih radnika, od toga njih 240 koristi novčanu naknadu. Za njih je bilo potrebno osigurati samo za siječanj oko 745 tisuća dinara. A gdje su druge općine? U posljednje vrijeme svaki petnaesti u mjesecu, dan kada se uglavnom isplaćuju novčane naknade, sa jednakom zebnjom čekaju nezaposleni radnici i mi zaposleni u Službi za zapošljavanje. Razlog su naravno sredstva.

Osim RO »Kograp-komunalije«, za sada, na području naše općine nismo imali drugih likvidacija, međutim bilo ih je na području Zagreba, što je uzrok ovakvom povećanju broja nezaposlenih i povećanju broja korisnika novčane naknade. Posljednji veći stečaj imali smo u Poduzeću »Rade Končar« OOUR iz Sesvetskog Kraljevca, gdje je 80-tak radnika s područja naše općine ostalo bez zaposlenja.

Ovom prilikom napominjemo da su prava radnika u Zavodu za zapošljavanje, a koji su ostali bez zaposlenja po osnovi stečaja i likvidacije, još uvijek ostala ista kao što smo već ranije objavili, a ukoliko bi došlo do promjene Zakonskih propisa ili bilo kakvih izmjena Zakona na vrijeme ćemo zainteresirane obavijestiti.

Zbog nepoznavanja Zakonskih propisa najveću nedoumicu kod zaposlenih čini baratanje terminima »tehnološki« ili neki drugi višak radnika. Radnik ne zna što se pod time podrazumijeva i što u takvim slučajevima raditi, da li je to otkaz ili ne i kakva prava po tom osnovu ostvaruje.

Dakle, prije nego što je »stara« vlast sišla sa scene ostavila je u naslijeđe Zakon o radnim odnosima prema čijim odredbama je sva briga o tzv. tehnološkom višku radnika prebačena na poduzeća.

Zakon predviđa da se prije samog otpuštanja radnicima moraju ponuditi neka od slijedećih rješenja:

- raspored na drugo radno mjesto u okviru poduzeća;
- zapošljavanje u drugom poduzeću ili kod poslodavca, pa i uz prethodnu prekvalifikaciju ako je to potrebno;

— dokup mirovinskog staža do pet godina;

— dati radniku otpremninu u visini najmanje 24 prosječne plaće Poduzeća u protekla tri mjeseca, s tim da mora otvoriti privatnu djelatnost;

— i posljednja mogućnost je da radnika pošalje kući na tzv. čekanje koje može potrajati i do 24 mjeseca, s tim da mu osigurava zagarantirani osobni dohodak te plaćanje svih obveza iz OD.

Ako ste mislili da pojedino ponudeno rješenje radnik može odbiti bez posljedica nije u pravu. Naime, ako radnik odbije premještanje na drugo radno mjesto ili prijelaz u drugo poduzeće, ili prekvalifikaciju, slijedi prestanak radnog odnosa odmah. Odbiti može samo radnik stariji od 50 godina i radnica starija od 45 godina. Dokup staža ne smije odbiti radnik koji s tim dokupljenim stažom ide u punu starosnu mirovinu. Suglasnost radnika predviđana je za radnike koji bi na taj način išli u prijevremenu mirovinu. Otpremnina i slanje radnika na čekanje užasno je skupo i koštalo bi poduzeće gomilu novca.

Sve ovo bilo bi »divno« i »krasno« kad bi poduzeća plivala u novcu, umjesto u dugovima, kao što je trenutna situacija, jer kad bi imali dovoljno novca za bilo koje od predviđenih rješenja onda bi ga bilo i za sve ostalo, pa viška radnika ne bi niti bilo.

Ovakvo većina ih je prisiljena na stečaj ili likvidaciju, jer jedino u tim slučajevima brigu o radnicima preuzima »burza«, a bit svega je da u stvari svi zaposleni rade za one koji ostanu bez zaposlenja i tako u krug.

Ana Novosel

UVJERLJIVA VLAST- VELIKA ODGOVORNOST

Sjednica obilježavanja godišnjice HDZ-a u Dugom Selu bila je iskaz uvida u povijesnu i aktualnu zbilju Hrvatske. Osnova djelovanja: program Vrhovništva Hrvatske.

Hrvatska demokratska zajednica, stranka na vlasti u našoj općini, vodeća stranka danas u Hrvatskoj, obilježila je 18. veljače 1991. g. prigodnom svečanom sjednicom u dvorani »Preporoda«, godišnjicu svog postojanja i djelovanja u Dugom Selu. Dugoselski ogranak stranke je osnovan nedjeljnog popodneva 17. veljače 1990. g. u istoj toj dvorani, u prisustvu oko tri stotine njenih simpatizera i članova.

Uvodni dio sjednice bilo je zapravo prisjećanje na taj osnutak. Pročitana je bio zapisnik sa te prve osnivačke skupštine, kao i tekst kojim je naše općinsko glasilo izvjestilo o tom događaju. Borislav Zorić, prvoizabrani i sadašnji predsjednik Općinskog odbora HDZ-a, naznačio je usporodbu između tih prvih dana i sadašnjeg djelovanja. Od prvih okupljanja, punih neke strepnje i neizvjesnosti, i učenja političkom djelovanju, stranka je danas obilježena svojom dominantnom pozicijom u vlasti, bez mogućnosti da uzamakne nošenju tereta dominantne odgovornos-

ti za sadašnjost i budućnost općine, i to u spletu okolnosti i u uvjetima koje joj objektivno ne idu u prilog. U kratkom vremenu učinjen je uistinu veliki skok. Članovi te stranke gotovo nenadano našli su se u središtu povijesnog događanja u Hrvatskoj, što za njih, zbog nedovoljno političkog iskustva, nije uvijek bio lagan zadatak. Zorić je također priznao da ima i da je bilo grešaka koje se kane otklanjati.

Prigodno su posebno istaknuta i dva imena dvojice zaslužnih ljudi za nastanak i život stranke u Dugom Selu. To su Vice Vukojević, koji je bio prvi vjesnik stranke, i to u ime Gradskog odbora HDZ-a, te Ivica Ursa, koji je prihvatio ne mali rizik dopustivši, u ono vrijeme okupljanje članova u svojoj kući. Predsjednik ogranka je na kraju pozvao članove svoje stranke da upamte taj datum osnivanja i da im on nešto ipak znači, pozvavši se na kraticu naziva stranke koja se može čitati i: hrabro — dostojanstveno — zajedno.

(Nastavlja se na 2. str.)

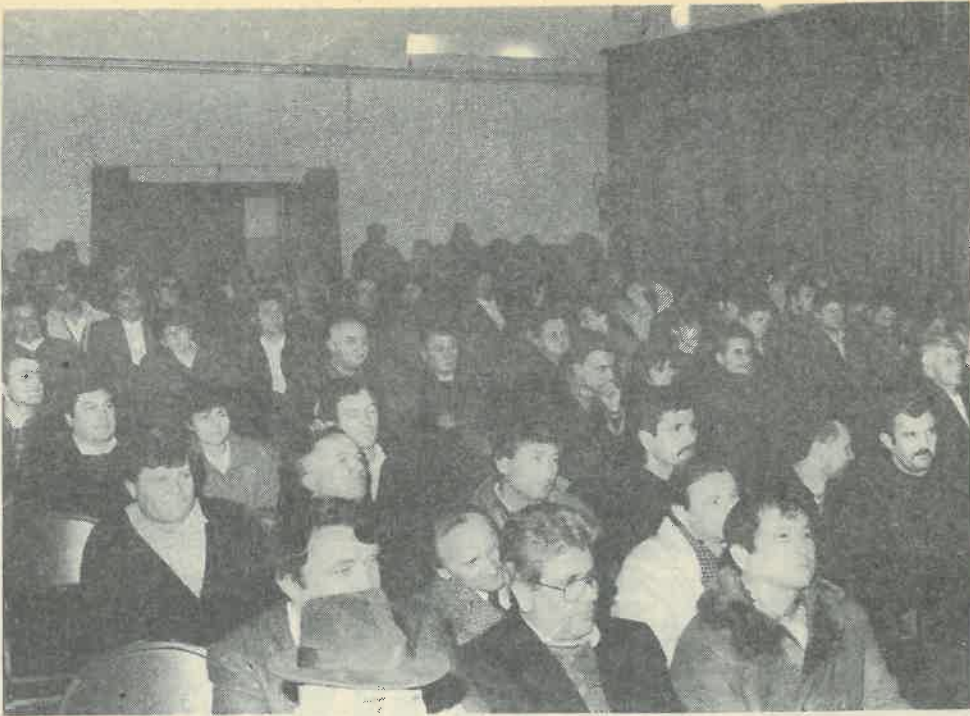
Doživljaj snijega

Kakvo bi to bilo djetinjstvo da nema nikada snijega? To pitanje s pravom mogu postaviti kako djeca, tako i oni koji su to podavno prestali biti. Ovogodišnji snijeg je to bjelodano pokazao. Nakon što ga protekle dvije zime gotovo da nije bilo njegova obilna bjelina bila je prvorazredan događaj za djecu, s time da mu i brojni odrasli nisu odoljeli, i sami sjednuvši, možda i nakon cijelog desetljeća ponovo na saonice. Ulicama, na stotinama mjesta, uz manje ili veće brijegove i brdašca

djeca su se vidljivo i iskreno predala sniježnom uživanju. Jer i djeca već dobro pamte da kod nas snijeg ne ostaje dugo. O dugim sniježnim zimama danas još pričaju samo starije bake pored toplih peći. Zato se valja izgrati što više — jer sutrašnje podnevno sunce može taj naš dragi snijeg otopiti. Uistinu, snijeg gotovo da je već u potpunosti okopnjo. No njegov višednevni »boravak« i u Dugom Selu smatramo događajem najviše važnosti — jer je njime dano djeci obilje radosti, koje će još dugo pamtili. Jer tko zna da li će ga i slijedeće godine opet biti?

Djeca na snijegu i brijegu Hrebinačkom

Nazočni na sjednici

Godišnjica HDZ-a u Dugom Selu

Uvjerljiva vlast – velika odgovornost

(Nastavak sa 1. stranice)

Gosti svečanosti bili su Ante Beljo, glavni tajnik HDZ-a, Tomislav Duka, svećenik, dopredsjednik Izvršnog odbora HDZ-a, čelnici dugoselske Skupštine i Izvršnog vijeća, predstavnici dugoselskih opozicionih stranaka i drugi gosti.

Ante Beljo je govorio o stanju danas u Hrvatskoj, koje je znatnim dijelom posljedica njenog okruženja. Povijesni trenutak opstanka Hrvatske Beljo je izrekao tvrdnjom: ili će Hrvatska izaći iz ovog brodoloma ili će povijesno potonuti znanovjek. Hrvatska je danas izložena trima pritiscima: balvan revolucijom predvođenom četnicima, prijetnjama vojske i pokušajem insceniranja socijalnih nereda. Stigli smo do najniže točke ispod koje se više glava ne može sagibati.

On je pozvao sve nazočne na strpljivo, dugotrajno, mudro i promišljeno postupanje, a u cilju očuvanja života ljudi i prostora lijepe naše. Govor Tomislava Du-

Voditelji sjednice

ke trajao je 45 minuta, više puta prekidan pljeskom okupljenih. Njegova osnovna poruka bila je kršćanska: na mržnju ne odgovarati mržnjom.

On je posebno naznačio različitosti Hrvatskog i Srpskog naroda, jer su to dvije različite kulture, tradicije i religije.

Skup su pozdravili i čelnici opozicionih stranaka: Socijaldemokratske stranke, HSS-a i HNS-a, čestitajući HDZ-u prvu obljetnicu postojanja.

Na skupu je također promovirana knjiga nazočnog Ante Belje: »Yugenicid, Bleiburg, Križni put, Udaba«. O sadržaju jasno govori sam njen naslov, s time da valja reći kako je knjiga rezultat dugogodišnjeg i predanog istraživačkog rada i popraćena pretiscima brojnih važnih i potkrepljujućih dokumenata. O knjizi su pored pisca osobno govorili Ivan Pandžić, predsjednik Ogranka Matice Hrvatske i Ante Matić, književnik i novinar iz Zagreba.

Gosti za vrijeme intoniranja himne

Reagiranj

Svatko ima pravo pitati

Predsjednik SO Marijan Šola odgovara na pitanja Predsjedništva Udruženja samostalnih privrednika Dugo Selo

Na javno mu postavljen upit Predsjedništva Udruženja samostalnih privrednika općine Dugo Selo, objavljen u prošlom broju »Kronike«, odgovorio je Marijan Šola, predsjednik Skupštine općine slijedeće:

»U pogledu javnosti rada, osobno se zalazem za tu javnost. No, mislim da javnost rada i djelovanja ne može značiti da se sve treba objavljivati u »Dugoselskoj kronici«. Osobno bi mi bilo drago da mi se pritužbom javila neka stranka, neka grupa građana ili građani pojedinci, koji su tražili na uvid neku dokumentaciju, zbog toga što su im taj uvid uskratili stručne službe Skupštine općine. Još do sada nitko mi se, kao predsjedniku Skupštine općine, nije požalio da mu je bio onemogućen uvid u bilo koju dokumentaciju koju posjeduje Skupština općine. To isto vrijedi kada je riječ o dokumentaciji uređenja ulaza u zgradu Skupštine općine, pa i samih ponuda i zapisnika oko odabira izvođača. Sve to nalazi se u Sekretarijatu za opće poslove Skupštine općine, kod gospođe Mire Zorić pa stoga svi zainteresirani neka se slobodno jave. Siguran sam da će im biti omogućen uvid. Ako bude podataka za bilo kakvu sumnju ili pozivanje nekoga na odgovornost, pa i mene osobno mislim da ne treba tada nikoga poštediti.

Osobno ću dati potporu svakome tko utvrdi da je tu bilo, bilo kakvih nepravilnosti. A taj tko bi ih počinio ne može ostati nekažnjen.

Što se tiče mog osobnog sudjelovanja oko raspisivanja natječaja, prikupljanja ponuda i odabira izvođača radova, ja nisam sudjelovao u tom poslu, pa čak nisam niti znao dan kad se vršio odabir izvođača, a mislim da to i nije moj posao.

Sav taj posao obavljali su Savjeti radne zajednice Skupštine općine i Sekretarijat za opće poslove Skupštine općine Dugo Selo. Pa stoga vas molim da se sa svim tim pitanjima pojavite kod navedenih organa, jer samo oni mogu dati najkompetentnije odgovore.

Ubuduće svom pučanstvu općine Dugo Selo poručujem da su moja vrata otvorena u Skupštini općine svakom čovjeku i to bezuvjetno, bez obzira na nacionalnu i stranačku pripadnost. Smatram da se nesuglasja mogu i trebaju rješavati razgovorom i dogovorom.

Takvi razgovori, bili bi, siguran sam u to, i djelotvorniji te ne bi dolazilo do ovakvih pitanja i napisa u javnom tisku.

Ne znam da li jedan stanovnik ima da ne bi mogao postaviti pitanje u »Dugoselskoj kronici«, na koje bi trebao netko odgovoriti, ali smatram, kako sam rekao, da nema potrebe da se razgovaramo preko tiska. Na kraju bih još samo pozvao sve naše građane da u ove teške dane, u ovoj našoj mučnoj privrednoj i političkoj situaciji, održimo i sačuvamo jedinstvenost, kako bi sve poteškoće lakše preživjeli, da zajednički radimo na probitku lijepe nam Hrvatske, ulažući maksimume svojih radnih sposobnosti i svojih znanja.

Puna sloboda opoziciji

Odgovor Borislava Zorića, predsjednika Odbora HDZ Dugo Selo, na iskaze predstavnika opozicionih stranaka u prošlom broju »Kronike«

Latinska izreka kaže: »Si tacuisses philosophus mansisses«, što u prijevodu znači: »Da si šutio postao bi filozof« ili još slobodnije: pametnije bi bilo da si šutio! Ova se izreka ne odnosi na sve sugovornike okruglog stola opozicijskih vođa stranaka u Dugom Selu, koji je objavljen u »Dugoselskoj kronici« od 29. siječnja 1991. godine, ali na neke iskaze, odnosno sugovornike svakako se odnosi. Međutim, oni će se sami prepoznati u daljem obrazlaganju na račun kritike HDZ, odnosno stranke na vlasti u Dugom Selu.

Cim sam pogledao prvu stranu »Dugoselske kronike« od 29. siječnja 1991. godine rekao sam u sebi: »Hvala ti Bože nisu nestali i nisu bez jezika, govore. Bravo opozicijo! Ja sam mislio da ste u »mišjoj rupi« ali evo niste, to je izvrsno. Sjetio sam se izreke da je vlast jaka koliko je jaka opozicija. Dakako, to se u prvom redu odnosi na Skupštinu, jer se u Skupštini donose sve odluke koje su važne za građanstvo. Opozicija je jednaka i u Saboru Republike Hrvatske, jer se zakoni donose u uvjetima njenih kritika i u stručnoj raspravi s njom.

Govoreći o Skupštini općine Dugo Selo, u sadašnjem sazivu, moram konstatirati da u Skupštini i nema opozicije, što je velika šteta, jer bi i stranka na vlasti i opozicione stranke trebale oformiti klubove odbornika, pa da se dan ili dva prije Skupštine na klubovima zauzmu stavovi po svim točkama dnevnog reda, jer tada je Skupština jasnija i efikasnija, jer se svaka odluka takoreći dvaput razmatra. HDZ klub u Skupštini općine funkcionira dosta dobro, iako nam je trebalo 5–6 mjeseci da odbornici shvate važnost zauzimanja stavova i da budu na samoj Skupštini jedinstveni. To se zamjera stranci na vlasti u razgovoru opozicionih lidera. Kamo sreće da i opozicija u Skupštini općine ima svoje klubove odbornika, tada bi ona bila efikasnija u raspravi na samoj sjednici Skupštine. Mi smo u Dugom Selu nešto prenijeli iz Sabora Republike Hrvatske, jer se tako radi i u Saboru. Sjednice Kluba odbornika HDZ traju po 3–4 sata i često se odbornici doslovce svađaju dok ne dođu do zajedničkog stava. Tako se to radi u svim parlamentima zapada. Međutim, očito sugovornici u »Kronici« ne znaju način rada parlamentarne demokracije. Zato i njihova kritika da se odbornici HDZ prije dogovore kako će glasati na Skupštini. Oni očito očekuju da odbornike HDZ-a posvađaju na samoj sjednici Skupštine pa da ostali odbornici iz drugih stranaka likuju i smiju se nesložiti HDZ-a. Mi se svi moramo učiti parlamentarnoj demokraciji, a prava je šteta da ne postoje klubovi odbornika i drugih stranaka. Ljudi u stvari ne shvaćaju da u Skupštini nema samoupravljanja. Svaka kritika stranke na vlasti dobro će doći samoj stranci na vlasti, a i demokraciji.

Upravo vrijeda izjava opozicionog prvaka da će HDZ zabraniti izlaženje našeg općinskog glasila zbog njihove izjave i kritike stranke na vlasti. Ponovo ponavljam dok sam ja prvak HDZ-a u Dugom Selu neću dozvoliti da komitetski djelujemo i zabranjujemo bilo kakvo pisanje ili izjave protiv HDZ ili ustoličenih ljudi na vlasti. Osobno volim da nas se

kritizira, s time da kritika ne prelazi u osobno vrijeđanje, nego da bude argumentirana, nudeći i nova rješenja.

Opozicija kao i svi građani dobro znaju u kakvom smo stanju preuzeli Općinu, i kako su teška vremena u kojima gradimo ovu našu mladu demokraciju. Najveći problem je, opet ponavljam, dugogodišnje jednopartijsko razmišljanje u svim glavama i opozicije i pojedinih ljudi u HDZ-u. I opet naglašavam u svima nama je još uvijek previše komunističko-socialističko-samoupravnog mentaliteta i razmišljanja. Za to je primjer i izjava gospodina Klause o klubu odbornika koji se održava dan ili dva prije sjednice same Skupštine.

Upravo vrijeda provokativna izjava gospodina Šareca da je »HDZ-ova vlast kombinacija neokonzervativizma i boljševizma uz mobilizaciju crkve i interpretaciju društva«. E moj prijatelju »Si tacuisses...« Znamo što je sve boljševizam ostavio kao nasljeđe?

Mogu ako hoćete nabrojati, ali mislim da bi zato trebalo potrošiti mnogo papira. Trebat će 5–10 godina dok taj boljševistički duh izide iz svih nas. Provjetravanju glava u »Lijepoj našoj« pomoći će, vjerujem, i galama i mržnja sa Istoka.

Što se tiče spominjanja Crkve koja je jedina u našem narodu sačuvala i nacionalnu i moralnu svijest smatram da je treba rehabilitirati u vršenju njene zadaće, a ne uvoditi je u političke igre.

Cudno se ljudi iz opozicije odnose i prema gradu Zagrebu i tu vrlo čudno rezonira gospodin Novosel. On bi općinu Dugo Selo ozidao velikim zidom od Zagreba, a to je i činio za vrijeme svog mandata. Zato danas mjesto Dugo Selo i izgleda najbjeđnije od svih mjesta u okolici Zagreba.

HDZ-ovoj vlasti se prigovara da se miješa i u kadrovsku politiku u poduzećima. Gospodinu Klausu mogu reći da mi nećemo kadrovsku politiku, kao što je do sada vođena, stavljajući poslušne i polusposobne, jer će onda privreda izgledati onako kako sada izgleda. Mi to nećemo raditi jer imamo Vaše iskustvo, koje se sada vidi kako je katastrofično.

Ljude koje ćemo stavljati za rukovoditelje javnih poduzeća itekako ćemo kontrolirati i prozivati za rezultate. Tamo gdje smo nadležni postavljati ljude, osnovni kriterij će biti stručnost, sposobnost, čestitost i moral, a ne da li je član HDZ-a.

U Izvršnom vijeću općine mi sada imamo samo 3 člana HDZ-a, što je manjina u odnosu na 9 članova Vijeća.

Prigovara se HDZ-u da u vlast ne stavlja domaće ljude iz Dugog Sela i okolice, odnosno općine. Gospodo, pokažite ljude imenom i prezimenom i stručnom spremom koje bi vi predložili pa ćemo otvoreno razgovarati.

Poštovana opozicijo, molim Vas da ne šutite nego govorite! Mi ne želimo biti tajnoviti. Što se tiče problema općine Dugo Selo, primjedba i kritika svakog građana će dobro doći, da se i HDZ ne uspava i da korigira svoje postupke, jer opet ponavljam: nije sva pamet u HDZ-u, ali je u ovom povijesnom trenutku velika odgovornost.

Borislav Zorić

KONAČNO IMAMO PLANOVE

Sanacija postojećih i izgradnja novih naselja ubuduće će se izvoditi na temelju slijedećih prostornih planova:

— Prostornog plana Općine Dugo Selo

— Generalnog urbanističkog plana mjesta: Dugog Sela, Kopčevca, Kozinščaka, Puhova i dijela mjesta Lukarišća za razdoblje razvoja do 2000. godine (u daljnjem tekstu: Generalni urbanistički plan)

— Provedbenog urbanističkog plana zone Centar naselja Dugo Selo (u daljnjem tekstu: Provedbeni urbanistički plan Centra)

— Provedbenog urbanističkog plana stambenih zona C 2.2. i C 3.2. u Dugom Selu (u daljnjem tekstu: Provedbeni urbanistički plan Sjeverne zone)

— Provedbenog urbanističkog plana stambene zone I I.2. u Dugom Selu (u daljnjem tekstu: Provedbeni urbanistički plan Istočne zone).

Skupština Općine Dugo Selo donijela je Prostorni plan Općine Dugo Selo na sjednici 15. studenoga 1990., a izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana te ostale gore navedene planove, na sjednici 19. prosinca 1990. godine.

Prostorni plan Općine Dugo Selo obuhvaća čitavo područje naše Općine, a izrađen je na osnovnoj podlozi, odnosno topografskoj karti mjerila 1:25000, s tim da su građevinska područja prikazana na katastarskom planu u originalnom ili smanjenom mjerilu. Granice građevinskih područja utvrđene su na temelju određenih kriterija, provedenih anketa u svim mjesnim zajednicama, javne rasprave kao i pribavljenih mišljenja nadležnih organa Republike Hrvatske i naše Općine. U grafičkom dijelu je obradena samo krupna infrastruktura uključujući Hidroelektranu Drenje i Zagrebačku luku. Odredbe za provođenje Prostornog plana Općine Dugo Selo sadrže i smjernice za izradu uvjeta uređenja prostora za izgradnju u građevinskim područjima i izvan njih.

Slijedeći plan po značaju je Generalni urbanistički plan koji je izrađen na topografsko-katas-

Dio panorame Dugog Sela

tarskom planu mjerila 1:5000, a odnosi se na naselje gradskog karaktera Dugo Selo sa susjednim naseljima koja čine urbanu cjelinu. Prema Planu prometa i prometnih površina predviđa se ukinuće primarne gradske prometnice kroz Centar naselja, te njeno transformiranje za lokalni promet. Pored cestovne obilaznice na južnoj strani željezničke pruge planira se tzv. mini-obilaznica između postojeće i planirane benzinske stanice, uz sjevernu stranu željezničke pruge. Sva križanja cestovnih prometnica s željezničkim prugama riješena su u dva nivoa. Izgradnja nove cestovne mreže kao i rekonstrukcija postojeće izvršit će se u etapama. Primjenjen je sustav mješovite kanalizacije s retencijama za brdske vode, otvorenim glavnim vodotocima, crpnim stanicama i zajedničkim uređajem za pročišćavanje otpadnih voda lociranim na području Općine Sesvete. Treba napomenuti da će se magistralni

naftovodi i plinovodi dislocirati izvan naselja i obuhvata Generalnog urbanističkog plana.

Provedbeni urbanistički planovi su planovi nižeg reda u odnosu na Generalni urbanistički plan i izrađeni su na topografsko-katastarskom planu mjerila 1:1000.

Provedbeni urbanistički plan Centra obuhvaća područje između željezničke pruge i ulice Osmoga maja 1945. te između Ulice JNA i Hanžekove ulice. Treba izraditi detaljnu dokumentaciju na nivou urbanističkog projekta za glavni trg naselja, novi trg, tržni centar i Etno-park. Zatim će se isprojektirati prometna mreža i obaviti parcelacija zemljišta. Prioritetna je sveobuhvatna sanacija Ulice braće Pavlič i Ulice braće Bobinec s čitavom komunalnom infrastrukturom, kolnikom, pješačkim hodnicima i zelenim površinama. S tim u vezi pribavit će se idejno arhitektonsko-urbanističko rješenje, tehnička dokumentacija itd. U

Ulice i javni prostori sve više moraju dobiti izgled urbanog mjesta

saniranim ulicama ostat će dovoljno mjesta za male zanatlijske radnje. Fasade će dobiti novi izgled i bit će stvorena mjestašća za rastinje svake vrste. Stara slika ili identitet gradskog naselja s bujnim zelenilom pokazat će se u novom sjaju. U cilju da se život u gradskom naselju učini ljepšim doprinijeti će izgradnja glavnog trga na križanju Ulice braće Cobovič, Ulice braće Pavlič i Ulice braće Bobinec. To je »fokus« naselja. U neposrednoj blizini željezničkog lociran je autobusni kolodvor, koji je direktno povezan s mini-obilaznicom i Ulicom braće Cobovič. Obnova Ulice braće Cobovič dobit će kao element urbanistike posebnu vrijednost.

Provedbeni urbanistički planovi Sjeverne i Istočne zone odnose se na izgradnju novih naselja s bogatom urbanom opremom (infrastruktura, parkovi, dječja igrališta, prateći objekti i tako dalje). Nasuprot dosadašnjoj praksi mora se najprije urediti građevinsko zemljište, a zatim provesti prodaja istog po tržišnim cijenama, s tim da vlasnici zemljišta budu obavezno uključeni u taj proces.

Na temelju izmjena i dopuna Generalnog urbanističkog plana te ostalih gore navedenih planova rješavaju se brojni zahtjevi građana, koji su to odavno očekivali. Tomislav Brodarić, dipl. ing. arh.

Nova ZET-ova linija

Se ZET-om je sve dogovoreno. Do sredine ožujka svakako će krenuti njegova nova autobusna linija, koja će povezivati Dugo Selo i Oborovo. To će biti prva linija tog prijevoznika čije će se obje okretne stanice nalaziti unutar granica naše općine.

U Dugom Selu okretišta bi bilo oko otoka ispred željezničke stanice, a u Oborovu kod društvenog doma. Uvjet koji je ZET postavio za uvođenje te linije je uređenje stajališta, njihovo opipavanje šljunkom i postavljanje table s oznakom autobusnog stajališta. Tu obvezu su na sebe preuzele mjesne zajednice na čijem će se području i nalaziti ta stajališta, a bit će ih ukupno 14, u što su uključena i polazna stajališta. Rok u kojem su mjesne zajednice trebale učiniti taj svoj dio preuzetog posla je istekao, pa je on produžen. Razlog nelavršenju obveza bio je enijeg i nedostatak novca kod nekih MZ.

Komisija ZET-a ovih dana dolazi u obilazak da vidi da li su ispunjeni ti uvjeti te će ubrzo potom krenuti i linija. Predviđeno je da krene tri mjeseca kao probna.

Red vožnje te linije, vjerujemo, moći ćemo i objaviti u slijedećem broju »Kronike«.

»Exportdrvo« vlasnik pilane

Dugoselska pilana od 1. ožujka 1991. g. bit će u sastavu društvenog poduzeća »Exportdrvo« iz Zagreba, koje samo broji preko tisuću radnika. Da li će time višegodišnja agonija pilane biti okončana? Vjeruje se da hoće.

U pilani su za prosinac i siječanj, ne bez teškoća, isplaćene minimalne zagarantirane plaće u visini od 3.345 dinara. Kroz to vrijeme pilana uspijeva raditi samo na uslužnim djelatnostima, i to tek djelomično zapošljavajući svoje kapacitete. Isplatu i tih zagarantiranih zarada omogućilo je također »Exportdrvo«.

»Exportdrvo« je uvjetovalo preuzimanje pilane preuzimanjem samo točno trideset proizvodnih radnika, plus upravitelj, skladištar i radnik općih i računovodstvenih poslova, kao veze sa centralom u Zagrebu. Dogovor predstoji u zaposlenju četvorice čuvara. No 18 zaposlenih u tom kolektivu sigurno ostaje bez posla. Nekolicini će se dokupiti staž od mirovine, a ostali su na dvogodišnjem čekanju, s time da im radni staž teče.

Zamisao je »Exportdrvo« da u budućnosti pilana proradi u dvije smjene te da se tehnološki osuvremeniti. Prostor u Cobovičevoj ulici preuzima sektor unutrašnje trgovine tog kolektiva.

Zamisao je da se na toj lokaciji otvori jedna povećana trgovina građevnog materijala. Valja također reći da i sva osnovna sredstva pilane, čija je možda veća vrijednost u zemljišnim površinama, nego li u strojevima, postaju vlasništvo tog velikog kolektiva.

Ulaskom u taj kolektiv uvode se i novi principi organizacije rada. Kratko rečeno: zbogom samoupravljanju i veća radna disciplina.

Bolji dani za kulturu?

Dolaze li bolji dani za kulturu u Dugom Selu? Da li će biti više kulturnih zbivanja, raznovrsnih po sadržaju, zadovoljavajuće kulturne razine — vrijeme će pokazati. U ovom trenutku novost je svakako da se prelazi na drugačiji sistem financiranja te djelatnosti (uspostavljani su fondovi i dokinuti SIZ-ovi). Druga novost je da država preuzima aktivnu ulogu u kreiranju i provođenju kulturne politike, i to na sasvim novim načelima, u odnosu na dosadašnja, oslobađajući kulturu svake ideologizacije. To traži i reformu postojećih kulturnih institucija.

U tom smislu o kulturi u našoj općini bilo je dosta riječi u novije vrijeme, i to na sjednicama općinskog Odbora za kulturu, Izvršnog vijeća SO i Skupštine općine. Rezultat toga je donošenje Programa kulturnog razvitka općine Dugo Selo, koji je u svojim osnovnim postavkama u skladu s Programom kulturnog razvitka Republike i stanjem kulture na području naše općine. U materijalu Sekretarijata za upravno-pravne i zajedničke poslove Skupštine općine stanje u kulturi je ocijenjeno kao katastrofalno, jer Centar za kulturu Narodnog sveučilišta tavori u neodgovarajućim prostorima i nema dovoljno inicijative, knjižnica je u nezadovoljavajućem prostoru, KUD »Preporod« proizljava krizu, a ostale amaterske družine gotovo da i ne postoje, kulturni rad u školama je također oskudan. Prevladava kič kultura seoskih zabava na kojima trešti novokomponirana muzika, koja nema sponu s našim podnebljem, kultura opijanja po seoskim birtijama, porniči, drndanje po automatima za igre...

Stanje je takvo da je neophodna temeljita obnova kulturnog djelovanja u Dugom Selu. U tom smislu i zbog toga izrađen je i Program kulturnog razvitka općine, kojega je prihvatila i Skupština općine, i kojega objavljujemo:

PROGRAM

kulturnog razvitka općine Dugo Selo

I.

Kulturna politika provodit će se na načelima: — slobode umjetničkog i kulturnog stvaralaštva — dezideologizacije kulture — uspostave prioriteta i hijerarhije vrijednosti — profesionalizma i odgovornosti — stimuliranja privatne inicijative i poduzetništva

Ocjena stanja kulture u Dugom Selu: katastrofalno. Što nam nudi usvojeni Program kulturnog razvitka općine.

— funkcionalizma i optimalne organizacije kulturnih ustanova — stimulacije nadarenih i uspješnih pojedinaca, ustanova i programa, — pluralizma kulturnih inicijativa Ova načela bit će temelj za vrednovanje programa u kulturi i raspodjeli sredstava iz Fonda kulture.

II.

Sekretarijat za upravno-pravne i zajedničke poslove, kao općinski organ nadležan za kulturu, preuzima dijelatnu brigu o kreiranju i provođenju kulturne politike u općini, sa ciljem da kultura postane razvojna snaga svekolikog društvenog i gospodarskog napretka.

Da bi ovaj državni organ mogao preuzeti na sebe ovako odgovornu zadaću, on se mora kadrovski stručno ekipirati, što je osnovni preduvjet za provođenje aktivne kreativne kulturne politike i mora za takvu kulturnu politiku imati podršku Izvršnog vijeća i Skupštine općine, te pomoć svih drugih državnih organa, kada ona ustreba.

III.

Stožer hrvatske kulture Matica hrvatska koja na ovom području djeluje kroz svoj ogranak, imat će svu potporu u promicanju umjetnosti, znanosti i prosvjete, u cjelokupnim aktivnostima na duhovnoj i materijalnoj obnovi hrvatskog nacionalnog bića.

IV.

Prva briga ove zajednice mora postati spašavanje od daljeg propadanja, zaštita i revitalizacija spomenika kulture ovog područja. U tu svrhu ovaj Sekretarijat će obraditi i katalogizirati, te poduzeti akcije, u suradnji sa nadležnim institucijama i državnim organima, zainteresiranim društvima i pojedincima, da se spomenici kulture, kao najvrijedniji dio naše kulturne baštine, ne samo sačuvaju za potomstvo, već da i u ovom našem vremenu ožive i prezentiraju javnosti, a našu tradiciju i povijesne korijene sagrađe u našu sadašnjost.

V.

Posebna pažnja i briga posvetit će se razvoju Narodne knjižnice, kojoj treba omogućiti prese-

ljenje u adekvatne prostorije, na atraktivnom mjestu, gdje će ona moći svojim sadržajima privući široki krug korisnika, od djece i omladine do umirovljenika. Knjižnici treba omogućiti razvoj u skladu sa Zakonom o bibliotečnoj djelatnosti i bibliotekama i prema Standardima za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj. Prostor knjižnice treba postati kulturno srce Dugog Sela, u kojem će se osim klasičnih aktivnosti održavati razni oblici kulturno-animatorskih i pedagoških akcija, te izložbeno-galerijska djelatnost.

U većim selima općine treba poticati otvaranje seoskih čitaonica, na čemu se treba angažirati Narodna knjižnica, zajedno sa drugim djelatnicima u kulturi, mjesnim i općinskim vlastima. Seoske čitaonice, u koje će redovito stizati novine i časopisi i u kojima će se knjižni fond periodično izmjenjivati postale bi tako lučonoše kulture i prosvjetiteljstva u našim selima, a što je neobično važno, ako nam je stalo do duhovnog preporoda narodnog bića.

VI.

Mladima treba omogućiti da iskažu svoje sposobnosti na polju umjetničkog i kulturnog stvaralaštva. U tu svrhu stimulirati će se programi onih ustanova, društava i pojedinaca koji će okupljati mlade u kreativnom kulturnom i umjetničkom radu. Škole bi se trebale angažirati u razvijanju glazbenog, literarnog, likovnog i drugog umjetničkog stvaralaštva mladih.

VII.

Stimulirati će se kvalitetni programi Centra za kulturu Narodnog sveučilišta Dugo Selo, te drugih ustanova, društava, grupa i pojedinaca kojima se obogaćuje ukupni kulturni život žitelja općine.

VIII.

Poticat će se razvijanje kulturnog amaterizma, posebno onog koje afirmira izvorne kulturne vrijednosti ovoga kraja i izvorne kulturne vrijednosti zavičaja doseljenika u ovaj kraj, u svrhu oblikovanja spona zajedništva između regionalnih osobitosti hrvatske kulture i njegovanja spoznaje o pripadnosti jedinstvenom hrvatskom kulturnom prostoru.

Direktor »Gorice« o odrednicama razvojnog programa, perspektivi poduzeća i mjerama za ozdravljenje

PRETPOSTAVKE ZA IZLAZAK IZ KRIZE

Potreban snažan zaokret prema tržištu i profitabilnoj proizvodnji. Promijeniti odnos prema radu i ulogu rukovodioca, kontrolirati prolaz kapitala i troškove.

Na čelu nove rukovodne ekipe koja je početkom ove godine preuzela rukovođenje poduzećem nalazi se direktor ŽELIMIR KOMES, dipl. ing. strojarstva iz Zagreba. Proveo je nepunih mjesec dana u ovoj sredini kada smo ga upitali o prvim dojmovima koje je stekao dolaskom u poduzeće, a koje je ostavilo stanje unutarnje organiziranosti, te pozicija »Gorice« na tržištu.

KOMES: »Kad sam prvi put obišao proizvodni pogon nisam mogao proći i ne zamijetiti priličnu prisutnost radne i tehnološke nediscipline, kakvu si ni dobrostojeće poduzeće i u boljim uvjetima ne bi moglo dozvoliti. Istovremeno sam zamijetio pojedince – radnike koji su nevjerojatno izvježbanim i vještima pokretima radili fizički teške i zamorne poslove. Sam sebi postavio sam pitanje – kako će ovi ljudi prihvatiti suočenje sa stvarnošću, s cijenom koju će morati platiti za ozdravljenje poduzeća, a to su možda i višesećna primanja u minimalnom iznosu. S kvalitetom i asortimanom proizvoda koji se plasira na tržište nisam zadovoljan jer on ne daje nikakvu garanciju opstanka »Gorice« na tržištu.

Osjetio sam prisutnost zapuštenosti u razvojnom smislu, ali i organizacijskom. Vidljive su posljedice dugotrajnijeg izostanka inicijative, smjelih poteza i nedostatka uvođenja nečeg novog, za što je postojao ljudski potencijal i kapaciteti. Oni su nejednako iskorišteni i opterećeni.

DK: ŠTO NAMJERAVATE PROMIJENITI U PRVIM POTEZIMA?

KOMES: »Radit ćemo na uvođenju novih proizvoda i usluga. Procijenili smo da je linija telefona neiskorištena, a potreba za tim proizvodima i uslugama telefoniziranja (kao vrlo pogodnog načina zaštite alata i drugih predmeta) sve je prisutnija. U tom pravcu usmjeravamo proširenje asortimana. Razmišljamo

(i već kontaktiramo s tom namjerom) o uvođenju proizvoda iz neradaćih materijala, sada vrlo traženih na tržištu. Plasman na inozemnom tržištu bit će dugoročnija orijentacija, koja će uključiti osvajanje novih tržišta. Razvijat ćemo proizvodnju s kojom ćemo na tržištu ostvarivati barem nešto profita, a ona s kojom gubimo će se gasiti. Sada su potrebne precizne kalkulacije glede cijena naših proizvoda, raščlanjivanje troškova na elemente koji utječu na njihovu visinu, te otklanjanje onih koji nepovoljno utječu na cijenu koštavanja. Cjelokupna poslovna politika – bit će snažan zaokret prema tržištu. Nećemo dozvoliti proizvodnju za skladište, već ćemo se usmjeravati ka onoj koja nosi profit. Prvi potezi povlače se u komercijalnoj funkciji. Prednju ćemo postaviti nove zahtjeve, primjerice da usavrši sistem ponude proizvoda i usluga u širini, da trenutačno daje odgovore na sve ponude, tj. da odgovorno reagira na zahtjeve tržišta. U smislu poboljšanja discipline također je potrebna hitna intervencija, što smo djelomično i učinili.

DK: KAKVE SU VAŠE PROCJENE O PERSPEKTIVI »GORICE«, IMA LI IZGLEDA DA PREBRODI KRIZU I OJAČA PLASMAN? KADA I NA KOJI NAČIN?

KOMES: »Procjenjujemo da »Gorica« nema uvjete za zakonski stečaj u klasičnom smislu, jer nije prezadužena. Ima proizvodnju i izvozne zahtjeve. Sveukupna zaduženja, koja su sistemske naravi, na razini su potraživanja. Tzv. programirani stečaj jedan je vid izlaska iz krize, no namjeravamo poduzeti sve da do toga ne dođe uz slijedeće pretpostavke:

Prva je usvajanje novog razvojnog programa o čijim sam odrednicama već govorio. Tim dokumentom definirat ćemo zaokret prema tržištu, proširenje

asortimana novim profitabilnim proizvodima, uvođenje suvremenog managementa u svim područjima. Slijedit će nova organizacijska forma, nova sistematičnija radna mjesta i preraspodjela kadrova na poslove, te shodno tome, uvesti ćemo stimulatívno nagradivanje.

Druga bitna pretpostavka jest osiguranje nabave strateški važnih sirovina i materijala (lima i emajla) po povoljnim uvjetima. Mislim na osiguranje dugoročnih aranžmana u sklopu kojih ćemo nabavljati te sirovine po cijenama nižim od dosadašnjih, ali odgovarajuće kvalitete. Za ova pitanja imam atraktivne ponude, te se nadam da ćemo se odlučiti za povoljnije.

Nadalje, za izlazak iz krize potrebna nam je pomoć banke i Hrvatskog fonda za razvoj, te odgoda roka za podmirivanje naših obveza s naslova prestrukturiranja poduzeća.

Za realizaciju ovih namjera nužno je drastično ograničenje potrošnje u svim vidovima, uključujući i isplatu osobnih primanja. Smatramo da će nekoliko mjeseci biti potrebno da bismo premostili dubiozu zatečenog stanja. Neophodna je kontrola troškova, a zaposleni će u tom razdoblju primiti minimalni iznos plaće.

DK: DA LI ĆE BITI PROMJENA U BROJU ZAPOSLENIH?

KOMES: »Utvrdjivanje viška radnika je neizbježno. Sasvim je sigurno da s ovolikim brojem zaposlenih, te s ovakvom proizvodnjom i realizacijom poduzeće ne može preživjeti i poslovati na tržišnim principima. Sadašnji zakonski propisi nepovoljni su za rješavanje viška radnika. Očekujemo da će novi koji su u pripremi dati više ovlaštiti managementu da riješi pitanje viška zaposlenih. Jedan dio radnika morat će otići, kada i po kojim kriterijima, utvrdit ćemo na vrijeme. Moram napomenuti da je socijala u »Gorici« velika i

gotovo nerješiva. Prosječno oko 200 zaposlenih svakodnevno izbiva s rada, a velik je i broj invalida koji rade skraćeno. Sada se uvjeti poslovanja i preživljavanja poduzeća korjenito mijenjaju.

DK: PORED NOVIH ZAHTJEVA KOJE STE POSTAVILI PRED KOMERCIJALU, ČESTO NAGLAŠAVATE ULOGU INFORMACIJSKOG SISTEMA U PODUZEĆU, KAO I ODGOVORNOST RUKOVODILACA U SVIM SEGMENTIMA. KAKVE ZAHTJEVE UPUCUJETE NJIMA?

KOMES: »Uočio sam da komunikacije između pojedinih funkcija nisu bile definirane, ni u smislu klasičnog komunikacijskog toka. Kompjutorski sistem nije iskorišten. Mora biti u funkciji proizvodnje, komercijalne i financijske službe. Suvremeni management nezamisliv je bez svakodnevnih informacija koje prate prolaz kapitala od ulaska u poduzeće, pa preko svih funkcija kroz koje prolazi precizno definiranim tokovima. A što se tiče rukovodioca, njima više nije dovoljno samo to da znaju raditi svoj posao. U sadašnji trohijerarhijski rukovodeći kadar imam povjerenja i tražim njihovu odgovornost za poslovanje u poduzeću. Smatram da jednopotezno smjenjivanje zatečenog rukovodstva ne bi imalo svrhe, ali promjena će vjerojatno biti kod onih rukovodilaca koji neće biti u stanju isplanirati svaku akciju u svom djelokrugu, provesti je i kontrolirati to provodeći je. Tražim od njih inicijativu, te da za svaki problem koji se pojavi ponude prijedlog rješenja. Njihovo radno vrijeme nije ograničeno određenim brojem sati, već isključivo izvršenjem zadatka koji im je povjeren. Shodno tome bit će nagradivani za doprinos u upravljanju, a oni koji neće moći zadovoljiti, morat će to prepustiti sposobnijima.

DK: ZA KRAJ OVOG PRVOG

Želimir Komes

PREDSTAVLJANJA ČITAOCIMA LISTA, PITALI BISMO VAS NA KOJI NAČIN I KADA ĆE SE RIJEŠITI PITANJE VLASNIŠTVA PODUZEĆA?

KOMES: »Želja nam je da realizacijom spomenutog razvojnog programa omogućimo ovom poduzeću da posluje u obliku budućeg dioničarskog društva, na načelima tržne privrede. »Gorica« je nekad bila DD, pa se nadam da će opet postati i to vrlo brzo. Možda čak i prije zakonskog roka koji predviđa rješenje pitanja vlasništva do sredine 1992. godine, naravno pod pretpostavkom da prije riješi navedena pitanja kao vizije izlaska iz krize. A budući dioničari? Možda će tu biti koji nasljednik prijašnjih dioničara, banka, Hrvatski fond, povjerenici ili sada zaposleni radnici.

Spomenuo bih i to da smo trenutno u kontaktima s jednom međunarodnom organizacijom koja okuplja svjetske eksperte i pruža pomoć zemljama u razvoju. Između ostalog, od njih ćemo zatražiti stručnu pomoć za oporavak poduzeća, pomoć u traženju novog tržišta kao i istraživanju potreba sadašnjeg tržišta. Očekujemo i njihovu pomoć u traženju oblika ulaska stranog kapitala, te sva ostala rješenja za koje mi nemamo dovoljno iskustva budući da su to novine u našim okolnostima. Nadam se da ćemo uspeti u našim nakanama za ozdravljenje poduzeća i njegovu dobrobit.

RAZGOVOR S TRGOVAČKIM PUTNICIMA

Trgovački putnici raspoređeni po cijeloj Jugoslaviji, već niz godina nude »Goričine« proizvode krajnjem kupcu.

Iskustva proizašla iz tih kontakata, spoznaje o potrebama i željama kupaca, dragocjene su za definiranje novog proizvodnog programa, kao i za proširenje asortimana. Zabilježili smo nji-

hov prvi susret s novom rukovodnom ekipom, koja se zanimala o kretanjima na tržištu glede ponuda goričkog asortimana. Te iskusne komercijaliste s terena čekaju novi i odgovorni zahtjevi – ustrajati u ponudi širokog spektra proizvoda i usluga, te ostvariti što bolje rezultate na području prodaje i naplate.

DUGOTRAJNA IZBORNA ZAVRZLAMA

Izbori u organima upravljanja i sindikatu – u vrtlogu promjena, novih propisa i nepoznanica s obzirom na vlastitu ulogu u poduzeću

Još sredinom prosinca protekle godine Radnički savjet donio je odluku o raspisivanju prijevremenih izbora za RS i SRK. No, umjesto izbora najavljenih za 19. veljače ove godine, ta je odluka stavljena van snage, pa se sve odgoda do daljnjega. Obje odluke, kako ona kojom se izbori raspisuju i zakazuju, tako i ova potonja kojom se to stavlja van snage, imaju svoje razloge, poprilično zamršene, ali valjane. Izbori su dugo najavljivani (iako sadašnjim članovima još nije kraj mandata). Štoviše, tražena je smjena najprije dijela članova RS iz pojedinih cjelina, a potom cjelovitog saziva. Proizvke i inicijative za smjenu stizale su od pojedinaca, a to je bio i zvaničan zahtjev štrajkačkog odbora. Istovremeno, i sami članovi organa upravljanja tražili su razrješnice i nudili ostavke ne želeći biti dežurni krivci zbog, navodno, lošeg upravljanja poduzećem. SRK, točnije predsjednik i dio njezinih članova dali su ostavke na tu dužnost, a ostali se nisu izjasnili o svom daljnjem radu. No, kako smo već naveli, umjesto najavljenih i očekivanih izbora, uslijedila je odgoda do daljnjega, radi slijedećih razloga; Izbori se ne bi mogli provesti jer nisu istaknuti kandidati za nove članove RS. Sindikat nije

proveo predizborni postupak kandidiranja jer nije uspio provesti ni izbore u vlastitim redovima, najavljenih još za sredinu prosinca 1990. godine. Neplanirano korištenje godišnjih odmora u siječnju radi smanjenja proizvodnje, djelomice je uzrok neizvršenja predizbornih zadataka. Nadalje, dosadašnji sindikalni povjerenici nisu mogli voditi isticanje kandidata za novi organ upravljanja, jer je i njima, navodno, ukazano nepovjerenje. Osim toga, predstoji od strane novog rukovodstva najavljena reorganizacija u poduzeću. Budući da je prethodnom odlukom utvrđen ključ – broj kandidata iz pojedinih sada uspostavljenih organizacijskih cjelina, valja pričekati novu organizacijsku shemu, jer provedba po staroj u očekivanju nove ne bi imala smisla. Štoviše, u međuvremenu je moguće usvajanje novih propisa o upravljanju poduzećem koji bi također mogli imati utjecaja na predstojeće izbore.

Odgoda je, dakle, uslijedila iz navedenih opravdanih razloga, te će najavljeni izbori sačekati uspostavljanje preduvjeta za svoje svrsishodno provođenje. Do tada će, nadajmo se, i sindikat razmrsiti svoju izbornu zavrzlamu.

SMEĆE - KAMO I KAKO?

Obećanje dato pri otvaranju smetlišta o stalnoj brizi za njega — zaboravljeno. Izrasta li novi ekološki incident?

Bilo je samo pitanje vremena kada će, ni godinu dana stara, dugoselska deponija prerasti u ekološki problem.

Možda bi sanacija započela ranije da je situacija u nas identična onoj u susjednoj nam velikogoričkoj općini?

Ali kod nas je na (ne)sreću deponija relativno udaljena od naselja te se stanovnici nisu pobunili zbog zagađene bunarske vode i smrada. To ne znači da zagađanja nema, samo se ne zna kolikih je razmjera. Naime, moraju se uzeti uzorci vode koja je nadošla u deponiju i dati na analizu. Do tada ništa nije tako hitno da ne bi moglo pričekati.

Ako i ima razloga za uznemirenost, brižno se skrivaju od javnosti.

Činjenica je da i mi, vrlo svjesno, imamo udio u širenju mrlje na svjetskoj ekološkoj savjesti. I ako nas pretjerano ne brine što se negdje na Atlantiku razlila

nafta iz tankera, začudujuće je što nas još manje brine uništavanje našeg lokalnog eko sistema.

Poanta svega nije tražiti krivca, jer se time (sada) ništa ne rješava, već sanirati stanje, koliko je to moguće.

Četiri mjeseca zabašavanja bilo je itekako dovoljno da se deponija pretvori u močvaru u kojoj prebiva jedino smeće.

»Kograp« je, naime, još 18. 10. povukao strojeve sa deponije, jer je imao prećih poslova (započeo je likvidacijski postupak). Od tada se smeće ne zatrpava na propisani način, ne kopaju se kanali.

U skladu sa općom dugoselskom uspravanošću, bilo je potrebno ipak mjesec dana da bi komunalni inspektor saznao za opisano stanje na smetlištu. Možda su telefonske linije bile u kvaru? Zanimljivo i indikativno je bilo ponašanje komunalne organizacije, koja tamo dovozi op-

ćinsko smeće, smatrajući da se ne treba brinuti o stanju na samom smetlištu.

Načina za sanaciju ima nekoliko, problem su, (a što bi drugo bile), financije.

Postoji mogućnost filtracije, i kontrole deponiranja. Jednostavnije bi bilo ispustiti vodu u kanal Črnc. Ali po Zakonu o vodama to nije dozvoljeno.

Nadamo se da će do slijedećeg broja »Dugoselske kronike« biti učinjeno još nešto osim novog pristupnog puta deponiji i rezervnog platoa.

Izgradnja nove suvremenije deponije, koja bi bila smještena južno od ove dosadašnje, značit će, vjerujemo, i savjesniji odnos spram prirode.

Ili treba osnovati dugoselski »greenpeace«? Ne samo zbog ove legalne deponije, već i zbog brojnih divljih odlagališta smeća.

SNJEŽANA TOMIĆ

Pismo namjere Zajednice Dom i škola Dugo Selo

Sigurno semafor

Poštovani roditelji!

Zajednica Dom i škola obraća se vama, roditeljima školske i predškolske djece kao i ostalom građanstvu općine Dugo Selo s pismom namjere u kojem vas želimo upoznati s tim što ova zajednica poduzima i kani poduzeti na postavljanju semafora (vertikalne signalizacije) na magistralnoj cesti Zagreb Bjelovar kod osnovne škole u Dugom Selo.

Naime pokrenuli smo niz aktivnosti, susreta i kontakata sa odgovornim osobama u ministarstvima prometa i prosvjete, te u poduzeću Hrvatske ceste da riješimo taj problem na koji nas vrlo često podsjetuje sirene sanitetskih automobila odvozeći nama najmilije u neku od zagrebačkih bolnica.

Naišli smo također na veliko razumijevanje u mjesnoj zajednici Dugo Selo, koja će praktički zajedno s nama, uz malo sreće izgurati ovu zamisao do realizacije. Zahvaljujemo im što su spremni problem semafora promatrati izdvojeno iz cjelovitog idejnog rješenja uređenja Bobinčeve ulice, a i na pomoći koju će dati pri projektiranju cijelog zahvata.

U ranijim pokušajima postavljanja semafora javljalo se niz birokratskih zapreka, a o novčanim da i ne govorimo. Kao ilustraciju spominjemo da su ovih dana u Sesvetama priveli kraju postavljanje jednog od semafora nakon četiri godine mukotrpnih pregovaranja i podastiranja raznoraznih pa i mučnih dokaza koji to opravdavaju.

Mi smo odlučni u zahtjevu da se svi rokovi potrebni za dobivanje raznih suglasnosti i dozvola svedu na minimum od nekoliko mjeseci, a dobili smo obećanje u Ministarstvu prometa da će nam pružiti svu potrebnu pomoć.

Slijedeći korak je podnošenje zahtjeva Poduzeću Hrvatske ceste (koji su trenutno u reorganizaciji pa se ne zna podjela nadležnosti), te ovim putem obraćamo se onim stanovnicima općine Dugo Selo koji svojim znanjem ili utjecajem mogu pomoći pri realizaciji ovog projekta.

Zajednica Dom i škola je svjesna činjenice da će financiranje izvedbenih radova biti teško, ali nije li to izazov roditeljima školske djece i ostalom stanovništvu da daju svoje priloge u tu svrhu.

Naime teško je sada predvidjeti ukupne troškove zahvata, ali u preliminarnim razgovorima utvrdili smo da to ovisi od vrste i broja semafora, što bi po našem orijentiranom računu iznosilo oko 350.000 dinara.

Znamo da je većina roditelja nestrpljiva i želi dati svoj doprinos, no mi smo vam se obratili da vam iznesemo naše namjere i ono što činimo, a u pravo vrijeme, preko »Dugoselske kronike« i vaše djece obratit ćemo se sa konkretnim prijedlogom za financijsku pomoć, što ne bi trebalo biti problem glede 1.200 učenika koji pohađaju osnovnu školu u Dugom Selo.

Na koncu moramo istaći da ova zajednica ima u planu pokrenuti i neka druga pitanja od značaja prvenstveno za djecu u osnovnoj školi (masovna obuka na personalnim računarima i edukacija za borbu protiv ovisnosti), ali isto tako ne gajimo iluzije da će sve ići kako smo planirali, no mi nećemo iznevjeriti ni sebe ni učenike, barem što se tiče našeg doprinosa.

ZAJEDNICA DOM I ŠKOLA.

Poskupljuje »parkiranje«

Ubuduće pripazite gdje ćete u Dugom Selo parkirati svoje vozilo. U skladu sa Odlukom o komunalnom redu, koju su izglasali odbornici općinske Skupštine, i koja stupa na snagu osam dana po izlasku ovog broja naših novina, komunalna inspektorica i radnici policijske stanice moći će, na licu mjesta, sa 500 dinara kazniti svakog vozača koji svoje vozilo nepropisno parkira na nogostup ili pak na neku sadašnju ili bivšu zelenu površinu. Dođe li stvar do Suca za prekršaje kazna se može popeti i do dvije tisuće dinara, plus troškovi postupka koji su oko 400 dinara. Zbog toga, od sada, razmislite kad parkirate svoje vozilo.

Dugoselska policijska stanica nema svog »pauka«, mada bi u ovom trenutku sigurno za njega bilo puno posla. Neki predlažu da bi ga, bar na nekoliko dana valjalo posuditi iz Zagreba. Pedesetak vozača koje bi »pauk« »oderao« bili bi zlatno upozorenje svojim prijateljima i susjedima.

Izrijeком smo upitali Šteficu Zagorac, našu komunalnu inspektoricu, da li će biti kažnjavani i vozači koji parkiraju među drvećem ispred Doma zdravlja i ispred pošte. Ona nam je na to odgovorila potvrdno.

Predlažemo, isto tako, da se novac prikupljen plaćanjem tih kazni troši namjenski za uređivanje i održavanje postojećih zelenih površina. Time će redovno naplaćivanje tih kazni postići svoj puni smisao.

Zbogom gablecima

Toplih obroka, popularnih gableca, više neće biti, barem za korisnike budžetskih sredstava. Ova novost, kojom mnogi radnici koji danas ionako teško žive sigurno neće biti zadovoljni, obuhvaćena je, na žalost, Odlukom što ju je na nedavnoj sjednici donijelo Izvršno vijeće naše Skupštine općine, a koja za korisnike budžetskih sredstava stopira i isplatu prijevoza na posao i s posla, regres za godišnji odmor i jubilarne nagrade. Na sjednici je dato obrazloženje da je riječ o privremenoj obustavi korištenja ovih sredstava, jer ona nisu planirana Planom privremenog financiranja za razdoblje siječanj — ožujak 1991. godine, a prihodi, odnosno rashodi iz navedenog plana, čine sastavni dio Budžeta za 1991. godinu.

Također treba znati da su se sredstva o kojima je riječ do sada isplaćivala iz materijalnih troškova i fonda zajedničke potrošnje korisnika, a uskoro se očekuje i Zakon koji će regulirati ovo pitanje za budućnost.

Novi inspektori

Zagreb još nije formalno »ogrlio« općinu Dugo Selo u svoj sustav, no briga njegovih čelnika i za našu općinu iskazuje se i slijedećim primjerom. Iz organa uprave, u kratkom vremenu, tri inspektora su svojom voljom prestala obavljati poslove. To su: sanitarni, šumarski te za rad i radne odnose. Iz Skupštine grada zatraženo je da se na ta mjesta ne zapošljavaju novi ljudi, nego da će nam biti upućeni njihovi inspektori, koji su novom organizacijom Grada dijelom po-

stali tehnološki višak. Tako od nedavno navedena tri inspektora svaki tjedan dva dana rade u Dugom Selo. Zagreb, bar za sada, ne traži nikakvu naknadu za njihov rad. Vjeruje se da će tako biti i nadalje.

Zanimljivo je također i to da je dolazak novih inspektora, na sredan način, izazvao nezadovoljstvo općinskih inspektora. Ovi »zagrebački«, naime, za isti rad primaju oko 40 posto veće plaće.

Više manjih požara

Prošle godine, a što se može sa zadovoljstvom konstatirati, nije bilo većih požara na području općine. Bilo ih je, doduše, nešto veći broj nego li prethodne godine, no učinjene materijalne štete bile su osjetno manje. Protekle godine su naša vatrogasna društva, koja su objedinjena u Vatrogasni savez općine Dugo Selo, intervenirala ukupno 43 puta. U većini tih intervencija bili su dobrovoljci dugoselskog DVD-a, koji je nekako najorganiziraniji i najpripremniji za intervencije. Najviše požara bilo je na otvorenom prostoru,

izazvanih paljenjem koroza, smeća i granja. Čovjek je tu uvijek bio neposredni krivac požara. Sve su to požari u kojima nije načinjena neka veća materijalna šteta. No isto tako da nije bilo pravovremene intervencije vatrogasaca ti bi požari, to je sigurno, ugrozili obližnje šume, pa i naselja. Već i lagan povjetarac je dovoljan da se takav požar počne veoma brzo širiti. Njegovo zauzdavanje je potom veoma teško i skupo. Neka ovu informaciju naši građani prime i kao veoma ozbiljno upozorenje. Obično se građani poslije prav-

daju: »Zapalili smo malu hrpicu granja, a onda se naglo počela vatra širiti.« Zbog toga prvo pravilo treba biti: ne činiti to pri vjetru. I kada je neophodno da se to čini to mora biti veoma oprezno, motreći stalno što se s vatrom zbiva.

Svi ti prošlogodišnji požari bili su pravilno raspoređeni po svim dijelovima općine. Na drugom mjestu po broju požara su oni na građevinskim objektima, izazvani namjernim paljenjem, grubom nepažnjom ili udarom groma. Također je bilo nekoliko požara i na motornim vozilima te požara

električnih instalacija i postrojenja.

Velikih požara sa velikim štetama na svu sreću nije bilo. No za to, mislim, možemo zahvaliti dobrim djelom i dugogodišnjem preventivnom djelovanju naših dobrovoljnih vatrogasnih društava i njihovih članova, koji svi imaju u sebi odskolovanu svijest o trajnoj brizi u pogledu zaštite od požara. Oni sigurno, i u svojim obiteljima i na radnim mjestima djeluju u tom smislu protupožarne preventive.

JOSIP KELŠIN

Gasi li se vatrogastvo?

Ukidanjem Općinskog SIZ-a za protupožarnu zaštitu, financiranje vatrogastva dugoselske općine, za ovu godinu još je neizvjesno. O tome koliko će novca biti moguće izdvojiti iz preopterećenog općinskog budžeta, konačna odluka još nije donešena.

Predsjedništvo Vatrogasnog saveza apelira na razumijevanje u Skupštini općine za pronalaženje načina sigurnog financiranja najosnovnijih potreba vatrogastva. Prema programu koji je vatrogasna organizacija dostavila u općinsku skupštinu, za održavanje sadašnjeg stanja sa skromnom i zastarjelim vatrogasnom opremom trebalo bi za ovu godinu osigurati milijun dinara.

Vatrogasci drže da će i dalje, kao i uvijek

do sada, ulagati dobrovoljni rad, ali on ne može biti efikasan bez financijske potpore. Rukovodstvo vatrogasne organizacije ponosno ističe da je općina Dugo Selo bila među prvima koje su svojedobno osnovale Općinski SIZ za protupožarnu zaštitu i tako uz sve teškoće koje su pratile njegov rad, bilo je sigurno financiranje. Zahvaljujući tome, dobrovoljno se vatrogastvo u dugoselskoj općini održalo do danas.

Predsjedništvo Saveza ocjenjuje, da je zbog besparice i nerješene načina financiranja, u vatrogasnim društvima već kritično. Rezerve goriva su na izmaku, pod znakom je pitanja daljnje zagrijavanje gara u kojima se u pripravnosti nalaze cis-

terne s vodom i da ne navodimo dalje. Posebno je kritično u dugoselskom vatrogasnom društvu, koje je najopremljenije i na kojega se najviše računa u slučaju požara.

Dugo Selo nema, izuzev poduzeća »Gorica«, profesionalne vatrogasne jedinice. A puko amatersko djelovanje, bez sredstava za opremu i intervencije više ne mogu zadovoljiti potrebe hitne i efikasne intervencije u gašenju požara.

Ako se ubrzo ne iznađu rješenja za sigurno financiranje, rukovodstvo vatrogasne organizacije općine Dugo Selo objelodanit će da više nije odgovorno za posljedice koje mogu nastati po osnovu zaštite od požara.

J. K.

NAŠ GOST – AKADEMIK PETAR ŠEGEDIN

Riječi naše
posavske (III)

U zaborav padaju ljudi, njihova znanja i poimanja, njihove riječi. Čupajući iz netraga zaborava posavske riječi naš sugrađanin Krešimir Fotović potiče nas ne samo da ih ne zaboravimo nego da neke od njih ponovo uvodimo u uporabu, sa ciljem da obogaćujemo svoju govornu komunikaciju, čini-mo je ljepšom i izražajnijom.

Široka je, trudna je ili neseća je – žena u drugom stanju
Zbabelnica – porodilja
Zibača – dječja zipka
Fot, fačuk – nezakonito dijete
»Gusak« – naziv za oca prvog muškog djeteta

»Racak« – naziv za oca prvog ženskog djeteta, a u vezi jednog i drugog naziva i danas se vide na cesti nacrtani putokazi, koji pokazuju na kuću u kojoj je »racak ili gusak« i oko te kuće ima mnogo rasipanog perja ili obješenih lutaka na najvišim vockama.

Stričeni kum ili kuma – običaj da se djetetu kad su krstikli ili kasnije oštriže male lasi (odreže malo kose) daruje ga se i tako se pokume. To kumstvo nije bilo baš svukuda uobičajeno jer su znale žene reći »keji delati stroška da ga ni treba«. U novije vrijeme bilo ga je više, jer je financijska moć bila jača za »strošek«, a bumo vidli kak bu sad dalje

Fermani kumi – kumovi kod krizme, vjerskog običaja u crkvi
Ni kmeta ni deteta – reklo se za ljude bez djece a dobrog imovnog stanja.

Beteg, madron – bolest
Betežen je – bolestan je
Betežnik – bolesnik

Nagazil je na neke ili to mu je napravljeno – kad se nije mogao naći lijek za neku bolest reklo se da su to napravile »coprnice«, a navek se znalo tera žena u selu je coprnica i skojom ni dobro posla imeti.

Prelevati vuroke – bilo je stariji žena, koje su vodom prelevale uzareno »vugljenje« i pritom nešto govorile »coprale« i takova voda se pila za lijek (naročito mala dje-ca).

Stravi – kad djeca ili odrasli nisu mogli spati po noći »mučili su ih stravi« – isto se išlo vraćule po lek.

Vračstve – lijek dobiven od »vračule«, a stariji ljudi i danas tako kažu i za lijek dobiven od doktora.

Trla ga zimica – ima groznicu
Velika nevola – padavica
Francuzliv je – zaražen nekom spolnom bolešću

Zmolec – mali prištić
Mozel – veliki čir potkožnjak
Kukeč – zanoktica na prstima
Sušica – tuberkuloza
Griza – dizenterija (veliki proljevi)

Sračka – proljev
Spovedan je ili je na skrajnem – kaže se za čovjeka, koji je na samrti

Mrtvik – mrtvac
Skolke – odor
Domrtvina – lijepo otkani i prebirani plajti po 3 komada, kojima se uređivao skolek, ručnik ili peča za pokriti špijegl, ručnici za križe i raspelo, sve je to morala svaka žena imati (mnoge imaju i danas), jer kakva sramota kad bi ljudi dolazili gledet mrtvika, »a se nebi bile kak se šika«
Sprevod – sprovod

Sprevodnici – ljudi na sprovodu, kojima ako je groblje daleko treba organizirati prevoz, te se u selima koja su dalje od groblja pozivalo na sprovode (Ostrna Leprovica, Greda, Crnec, Andrilovec). Danas se to pomalo gubi jer svaka kuća ima traktor ili auto te nema problema.

Karmini – jelo poslije sprovoda kod kuće na koje se poziva veća rodbina i svi oni koji su pomagali kod sprovoda. Nekada, kada se vozilo zaprežnim kolima na sprovod, vozila su se otraga iza sprovoda kola puna »stroška« (jela i pila), pa bi svi kad je ukop bio gotov pred grobljem jeli i pili na kolima pa je znalo ponekad biti dosta i veselo pred grobljem. Taj običaj imala su sela gdje se pozivalo na sprovod i koja su bila daleko od groblja.

Nosi prosto – žali za nekim
Proščina – odjeća za žaljenja, sada crna, a nekada kod žena čisto bijela, ne tako davno bilo je žena kojima je umro neko bliži da su nosile bijelu peču (koju čak i danas neke nose), bijelu rubaču i fertun, jer se smatralo da bjelina izražava jaču žalost od crnine.
Devec – udovec
Devica – udovica

Krešimir Fotović

Makar »refleksivna proza« u hrvatskoj književnosti ima svoje daleke i duboke korijene, koji se granaju još od Frana MAŽURANIĆA i Milutina CIHLARA NEHAJEVA, takav književni odnos spram svijeta bilježi svoju razradbu pojavom Janka LESKOVARA, Janka POLIĆA KAMOVA, Ive KOZARČANIĆA, Zvonimira REMETE, Slobodana NOVAKA, Ante ARMANINIA a kulminira književnim djelom Petra ŠEGEDINA. Naš gost Petar Šegedin rođen je 1909. u Zrnovu na otoku Korčuli. U početku službuje u mjestima južne Hrvatske. Potom dolazi u Zagreb na daljnji studij. Zbog samokritičnosti, dugo je oklijevao da se odvaži na književnu riječ. Ipak 1939. u Krležinu časopisu Pečat objavljuje prvi značajniji tekst pod naslovom Odlomak proze. Tako suzdržanom naslovu dodao je i pseudonim; Petar Kružić. Međutim, prava književna djelatnost P. Šegedina počinje nakon drugoga svjetskog rata. Tada, u izdanju Matice hrvatske objavljuje roman Djeca božja (1946), potom 1947. roman Osamljenici u izdanju Društva književnika Hrvatske. Šegedin je u to vrijeme i tajnik Matice hrvatske, a zatim je dva puta bio i predsjednik Društva književnika Hrvatske. Od 1956. do 1960. Šegedin je u diplomatskoj službi kao kulturni ataše, kako se to obično kaže, tj. savjetnik za kulturna pitanja Ambasade u Parizu. Tada prekida svoj mandat i vraća se u Zagreb.

God. 1962. Miroslav KRLEŽA pokreće časopis FORUM. Šegedin je član uredništva i glavni djelatnik. U ožujku 1962. pojavljuje se u FORUMU njegovo poznato PISMO u kojem opisuje svoj duhovni put od uvjerenja da je jugoslavenstvo naša zajednička sudba i budućnost pa do osvjedočenja da je Hrvatu jedini izbor hrvatstvo.

Ali, podimo slijedom. Petar Šegedin kao lijevo orijentirani hrvatski intelektualac, uvjeren da je ljevica povijesni pokretač, namah se pridružuje oslobodilačkom pokretu protiv fašizma. Nakon rata, kad se očekivalo da će Petar, u skladu s partijskim direktivama, u svojim djelima slaviti Revoluciju i njezinu Pobjedu, Šegedin, kao vrhunski intelektualac, pravi u hrvatskoj književnosti povijesni zaokret. Umjesto da progovori o minulom raz-

doblju himnički, taj istinski književni stvaralac, progovorio je kritički. Sluteći što to zapravo u tom trenu znači, on je intimno sebi postavio načelo: »Pisanje je obrana od onoga što pišeš. Literatura, uostalom kao i svaka umjetnost, za mene je spas, spas od uvjeta u kojima živimo u ovom kozmosu.« Šegedin je to izrekao u romanu Crni smiješak (1969) koji je zapravo njegov umjetnički i poetički manifest, jer: »A ja, eto, bivam sama misao, gotovo da i nisam ništa drugo nego čista misao«, zaključuje autor na usta svoga protagonista.

Ali, ostanimo još pri romanima Djeca božja i Osamljenici. Dok je Partija zahtijevala socrealistički, dakle utopijski i lažni odnos spram života, Šegedin ostaje vjeran estetskoj i psihološkoj dimenziji književnosti. U Osamljenicima, po uzoru na Dostojevskog, prodire u dubine ljudske tame, raščlanjuje psihu životnih osamljenika i pritom ostaje na iznimnoj estetskoj razini. Počeli su potom grmjeti napadi sa svih strana. Na Petra su se digli i najbliži suputnici. Šegedin, međutim, ne samo što je izdržao nego je nastavio istim putem. Nakon povratka iz Pariza 1960. da bi sačuvao svoju umjetničku samostalnost, živi kao neovisni pisac. God. 1964. postaje pravim, tj. redovnim članom Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Makar s vrhunskom akademskom titulom, Šegedin je umirovljen kao osoba s nižom stručnom spremom. Ali, kako reče jedan drugi pjesnik: »Ja nisam rane kazao«. Tako se ponašao i akademik Petar Šegedin. Dolazio je redovito u uredništvo FORUMA, donosio tekstove i strpljivo čekao. Makar koliko ova rečenica djelovala neuvjerljivo, ipak je točna. Bilo je i prijepornih tekstova koje nije mogao izdržati ni FORUM. Prvo Šegedinovo Pismo u FORUMU izazvalo je senzaciju, a drugo Otvoreno pismo Stipi Šuvaru nikada se nije ni pojavilo u tom časopisu na koji je Šegedin kao akademik imao puno pravo. Kao tajnik morao sam u tiskari zahtijevati da razbije i treći uvez jer se broj nije mogao pojaviti s tim tekstom.

Pravi je intelektualac onaj tko aktivno sudjeluje u zbivanjima svoga naroda i na njih bitno utječe. Prvi povijesni zaokret Šegedin je učinio 1946, drugi 1962, a treći pri obnovi Ma-

matica hrvatska
Ogranak Dugo Selo

Poziv na svečanu sjednicu

Svečana sjednica dugoselskog Ogranka Matice Hrvatske koja će biti održana u petak, 1. ožujka 1991. g. u dvorani »Preporoda«, s početkom u 18 sati, bit će i prvo javno predstavljanje našeg općinskog Ogranka dugoselskoj javnosti. Ogranak je, a što su zabilježile i naše novine, nedavno osnovan i u Dugom Selu.

Posebno bilježimo da će na sjednici govoriti PETAR ŠEGEDIN, akademik i književnik, danas predsjednik Matice Hrvatske te JOZO IVIČEVIĆ, glavni tajnik Matice Hrvatske, kao i profesor IVAN PANDŽIĆ, predsjednik dugoselskog Ogranka.

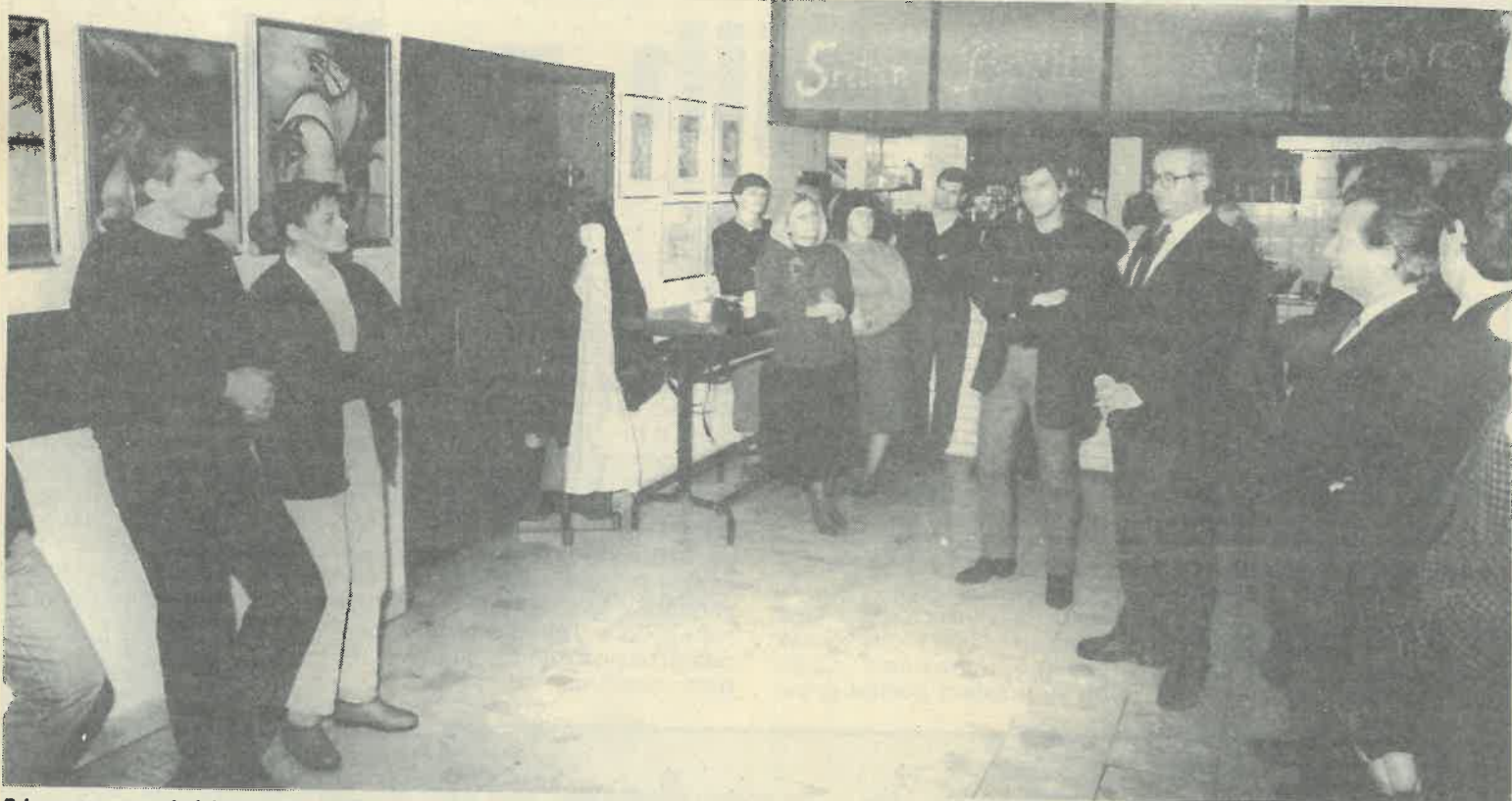
U okviru sjednice bit će kraći pjesnički recital te izvođenje zbornih pjesama.

Otvoren je pristup svim našim građanima, kako onima koji se žele učlaniti u Maticu, tako i onima koje samo zanima njen rad. S posebnim zanimanjem se očekuju riječi visokih uglednika Matice Hrvatske.

tice hrvatske kao njezin predsjednik. Djelatno je sudjelovao pri izradbi Deklaracije o nazivu i položaju hrvatskoga književnog jezika (1967) i energično se suprotstavljao svakom hegemonizmu bez obzira na njegovo ishodište.

U romanu Osamljenici stari profesor Arturo gleda na svoje svježe ruke. Želimo Petru Šegedinu da još dugo ima svježe ruke kako bi svoj opsežni književni opus obogatilo novim djelima na dobrobit hrvatskoga naroda kojemu je poklonio i posvetio cijeli svoj ljudski vijek.

Ivan PANDŽIĆ

Prizor sa otvaranja izložbe slika Nenada Marasovića

Slike našle kupca

Uspjeh neke likovne izložbe može se mjeriti brojem posjetitelja, ili pak brojem pozitivnih kritika uglednih kritičara, ili pak jednostavno brojem prodanih slika. Ako je mjeriti po ovome posljednjem izložba Nenada Marasovića u restoranu »Piccolo«, u prizemlju zgrade Skupštine općine, je veoma zapažena i uspješna. Od 23 izložene slike polovina ih je prodana. Slikar (rođen 1954. g.) izložio je svoje tematski podosta različite radove, kojima on neskriveno iskazuje

svoje »prijateljevanje« sa suvremenim vizuelnim medijima, ostvarujući vrsne svjetlosne efekte, tako da su mu slike više zaskočeni trenutak nekog intenzivnog pokreta nego li opis nekog mirovanja.

Izložbu je otvorio profesor Ivan Pandžić, predsjednik Općinskog ogranka matice Hrvatske, govoreći pritom o izloženim slikama i ulozu umjetnosti u promicanju svekolikog ljudskog boljitka.

No valja nam uz tu izložbu pohvaliti i sam taj, nedavno otvoreni i neveliki restaurant, u kojemu svakodnevno ne za puno novaca, možete iskušati neko od na fini način pripremljenih jela. Zbog toga taj restaurant već pomalo prikuplja sve veći broj svojih stalnih gostiju. Na svoje dolaze tu i gosti probirljivijih zahtjeva. Posluga je za pet. Kao takav on ulazi u krug svega nekoliko dugoselskih ugostiteljskih objekata koji se izdižu od razine prosječnosti.

Nenad Marasović

Proza o ljudskim patnjama

Ivan Brajdić: »Suza u oku – Propali snovi« – knjiga koju vrijedi pročitati

Nedavno objavljeni, u jednoj knjizi, romani *Suza u oku* i *Propali snovi* završetak su opsežnog proznog ciklusa SPALJENE DUŠE romanopisca Ivana Brajdića, rođenog 1924. u Gornjim Kutima u Gorskome kotaru, ali koji je djetinjstvo i mladost proveo u Dugom Selu i do danas intimno vezan za taj kraj.

Ciklus SPALJENE DUŠE Brajdić je počeo objavljivati još 1977. godine. Prvo je pod istoimenim naslovom i u dvije knjige objavio četiri romana (*Gdje si, sine moj?*; *Posljednji juriš Jankova Kamana*; *Odlazak u suton* i *Noćni razgovori majke Marije*), a zatim u zasebnim knjigama *Posrtanje po mraku* (1981) i *Tudin postadoh braći svojoj* (1982). Iako svi ti romani zajedno čine cjelinu koju povezuju sudbine istih likova, svaki od njih može se čitati i neovisno jedan o drugome.

Najnoviju knjigu Ivana Brajdića »Suza u oku – Propali snovi« možete kupiti i u Dugom Selu, u privatnoj knjižari »Šantić«. Cijena sto dinara.

Romani *Suza u oku* i *Propali snovi* slijede sudbine likova što smo ih upoznali na stranicama prijašnjih dijelova spomenutog ciklusa. U složenim uvjetima poratnog razdoblja, u slojevitom previranju, u sukobljavanjima i razilaženjima svakom na svoj način živi i uglavnom dočekuje kraj životnog puta slomljen i nesretan. Likovi su kompleksni, nadasve uvjerljivi sa svojim strepnjama, dilemama, velikim nadama, plemenitim ciljevima i bolesnim ambicijama, sitnim radostima i dubokim razočaranjima.

U romanu *Suza u oku* ističu se, u tom smislu, dva lika: prvo je Marko Pintar, tragični pobunjenik protiv moralne izopačenosti svojih dojučerašnjih drugova i prijatelja, a drugo je Pintarova kćerka Gabrijela, koja do-

življava slom od moralno diskreditiranih, u opačine ogrezlih, osvetoljubivih i nemilosrdnih vršnjaka njenog oca. Ostali likovi u romanu, manje ili više vezani sudbinski za ovo dvoje, neposredno ili posredno utječu na zbivanja u njihovom životu.

Roman *Propali snovi* su priča o Silvani Gašparac i Darku Kamanu, nekoć dvoje velikih ljubavnika koje je sudbina razdvojila hirovitim Silvaninim ponašanjem. Radnja romana počinje Darkovim povratkom u rodni mu Zagreb iz kojega je prije dvadeset pet godina, nesretan zbog neuzvraćene ljubavi, a uvjeren da je u nastupu ljubomore počinio zločin, tajno pobjegao u tudinu. Vraća se i doznaje da su mrtvi ne samo njegovi roditelji nego i većina njihovih prijatelja. Traži i nalazi Silvanu, ali sada teško bolesnu, pa ostaje uz nju do njenog životnog kraja. Iako ima kćerku Branku, za koju nije znao da mu je Silvana rodila poslije njegovog bijega, rezigniran i osamljen, ne našavši smirenost kraj kćerke i njene obitelji, zauvijek napušta rodni grad. U romanu pažnju čitatelja naročito zaukuplja dnevnik što ga Silvana piše u posljednjim danima života. O svom životu priča nadasve iskreno, ljudski, zrelošću proživljenih godina, s kajanjem zbog mladenačkih nepromišljenosti.

Kao i u prijašnjim romanima ciklusa, Brajdić i ovdje ispusuje čitko i komunikativno štivo, držeći se realističkog kazivanja, jer mu je očito više stalo do široke publike nego do tankog sloja probirljivih čitatelja i kritičarskih ocjena. Zgusnuto i dinamično pričanje oživljuje tkivo romana, odaje autorove misli i stavove. Opisi krajolika nadasve su lirski obojeni. Portretiranje likova i njihova karakterizacija izrazito su emocionalni. Prozu odlikuju spretno vođenje radnje, dramatični prizori, uvjerljivi dijalozi. U svakome slučaju, stranice ovih romana ostavljaju na čitatelja jaki dojam, jer su protkane istinskim ljudskim patnjama, natopljenima mnogim suzama u oku i propalim snovima.

Nevenka Kutnjak – Cobović

Izlazak u grad

S mukom i u dubokoj nesvjesti teturam u još jedno bespotebno jutro. Hodam pogleda tupo prikovanog uz cipele, koje se bez ikakvog smisla i reda bacakaju zrakom, da bi se nedugo potom muklo sudarile sa asfaltom. Pitam se, nezainteresirano, hoće li me cipele i ovaj put dovesti do kioska na kojem zadovoljavam neke od svojih jutarnjih ovisnosti. Čekajući u redu za novinstvo (tako se to sad kaže) pokušavam odgonetnuti koji rat je u lijepoj našoj noćas vođen – specijalni ili samo onaj obični, prljavi.

Letimična inventura tiskovne ponude upozorava me da ću uz redovni dnevni tisak jutros konzumirati i dugoselski »Herald Tribune«, koji se, čini se, iz nekih dosta prozaičnih razloga tako stvarno i ne zove, nego onako, našijenski – Dugoselska kronika. Naslovna strana velikih novina razrješava moje predašnje dileme – noćas je, hvala Bogu, protiv Hrvatske vođen samo specijalni rat.

Protok prvih bistrijih misli spoznajno me obogaćuje. Otkrivam da su kava i dnevne novine podjednako crne i bljuvave. Velike novine su politika – grčevita i ogorčena, predviđiva i zasitna. I dosadna. Male novine, poput naših dugoselskih, nose sobom još uvijek dozu šarma, naive, i prigušenog erotskog naboja nedozrele i još nevjeste male kokete. A male su kokete neodlučne u svojem protivljenju i nesigurne u naznakama svojih proplamsaja. Žude za mnogo čime, u osami pokušavaju mnogošto, ključne poteze uvježbavaju i po bezbroj puta pred ogledalom, i... I bezuvjetno i dobrovoljno se potčinjavaju mrkosti i prijekosti svojih roditelja.

Kronika je, nema sumnje, prava mala dobroodgojena ali i dovoljno lukava koketa, koja se kući uvijek vraća prije dogovorenog vremena, kako bi nekom slijedećom zgodom očima lakše, bezbolnije i neosjetnije zgrabila koju zabranjenu minutu. Naravno, da nikada neće zgrabiti nijednu zabranjenu minutu! Naravno da će se uvijek vraćati kući točno pet

do dvanaest, ali će joj kasnije strašno mnogo značiti činjenica da je svojim dugoročno lijepim ponašanjem priskrbila pravo na koju zabranjenu minutu. Samo da je htjela. Ali, eto, nije...

Ovaj broj kronike očekivao sam s naročitom nestrpljivošću iz najmanje dva razloga. Prvo, zanimale su me dugoselske vizure »ratnih igara« s obzirom na plandište onih groznih grdosija kojima niti tenk nije dovoljno ružno i stravično ime. Druga pak intrigantna mi stvar bijaše opozicijski okrugli stol. Okrugli stol sam odlučio zaobići čekajući da se i stranaka na vlasti oglasi. Naravno da će i eventualna šutnja biti zorna i rječita.

Već na prvo listanje svidjela mi se i ugodno me iznenadila raznolikost ovog broja – nove rubrike, nove teme, novi ljudi – prava dugoselska tribina. Vrlo uvjerljiv dokaz o dugoselskim demokratskim propustima. Tek, nedostajalo je, ali uistinu nedostajalo, simpatično i kadšto pretenciozno rogozoborenje mr Kamila Keglevića, Gripoza, što li, poštovani Kamilo?

Ono što me razalostilo, doduše ne i pretjerano iznenadilo, jest činjenica da je naša općinska vlast propustila samostalno i artikulirano progovoriti o tjeskobni dugoselskih noći izazvanih naglašenom neurozom i užurbanošću naših uniformiranih suživotnika u nekim prethodnim mrklim noćima. Naime, tenkovi i dugoselske uniforme ponašale su se poput svatovskih konja, koji nervozno frkću i kopaju nogama hoćeci time dati na znanje svoju ornost i pripremu za bjesomučan trk po poljima okolnima. Uzmanjkao je, očito, samo starterov znak. A općinska vlast? Uz očekivani i nedomišljeni skup svijeta i podrške vrhovništvu Republike, izdaje priopćenje kojim, između ostalog jamči i naročitu sigurnost dugoselskim uniformama, što onda valjda implicira i naročitu ugroženost tih uniformi. Od koga? Kada? Gdje? Možda sam i u krivu kad ovako sudim. Ali, s druge pak strane, ako su od

općinske vlasti odaslane ovako zaštitnički mirotvorne poruke, nisu li i uniforme, sukladno lijepim običajima, ili kurtoaziji barem, mogle uzvratiti sa npr. slijedećom porukom:

»ŽIVI BILI GOSPODO CIVILI!

I mi, drugovi i uniforme, također želimo živjeti u miru i obećavamo vam, mili civili, da vas nećemo povrijediti kako hladnim tako ni toplim oružjem, a kamoli gusjenicama tenkova naših. Godota, naravno, ne vrijedi čekati. Naime, pravila službe (PE-ES Suncetibogovo) zabranjuju uniformama postupanje po pravilima lijepog i ljudima primjerenog ponašanja.

O gusjenicama i ostalim nametnicima progovorili su jedino u svom priopćenju članovi dugoselskog HSLS-a. Njihov poziv uniformama da podu uzorati njive (kao u pjesmi... Mrgude! Dive! hoćemo li skoro uzorati njive?!), valja smatrati isključivo plodom njihove mladalačke i tipično liberalne razbarušenosti.

Jer, kao prvo, uniforme nisu zato da rješavaju dugoselsku posvećaniju agrarnu zapuštenost, a kao drugo, znademo, povijest nas uči, da tamo kud vojska prođe ni trava ne raste, a tamo pak, gdje vojska njive ore samo minska polja niču. Minska polja, doduše, uspješno gase žed i potmulo zatomljuju glad, ali nikako na dulji rok ne uspijevaju prikriti nemar i nerud ratara.

Ili da ne duljim, ne idite uniforme nikamo! Ako već u grad morate, molim vas, ne vodite tenkove sa sobom. Ili da pojašnjim:

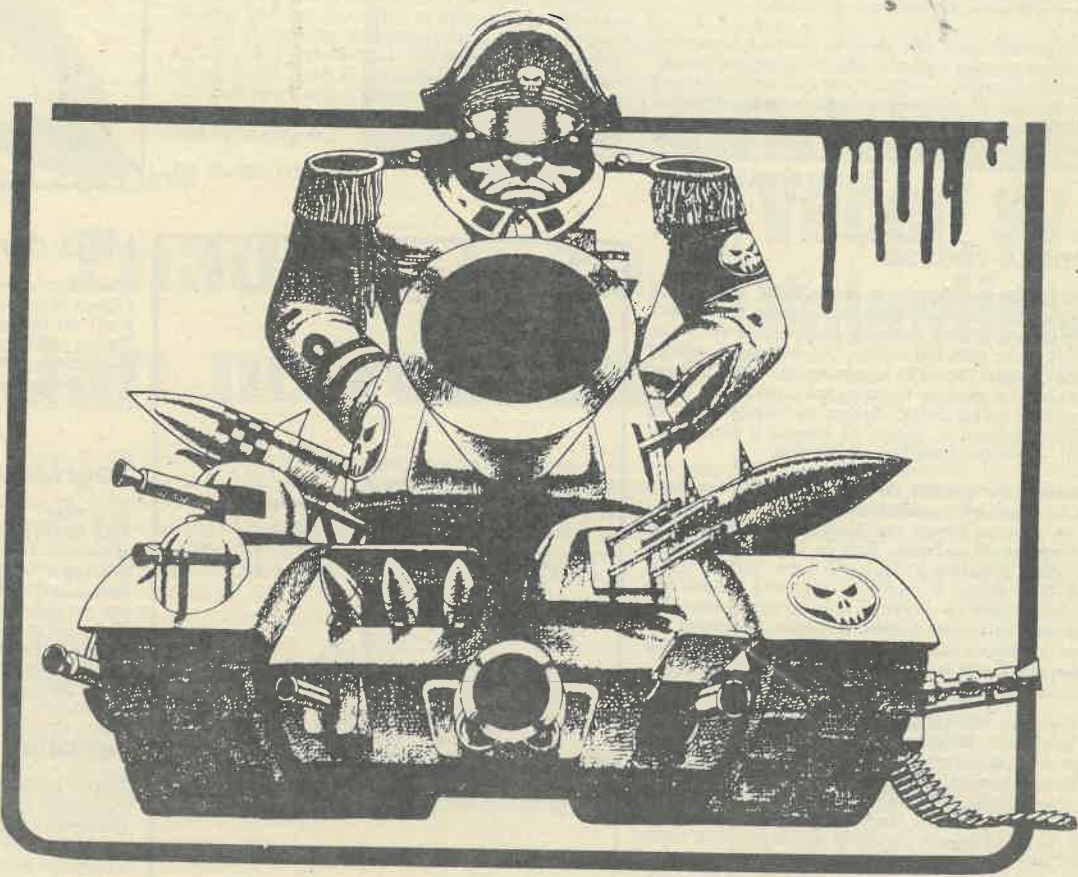
Ostajte!
Ostajte tamo gdje jeste,
Sveca vam vašega uniformirano!
I molim vas: ne branite nas!
Nikad. I niotkoga!
I neka vaš plahi strojev korak,
i komande vaše mrski reski zvuk,
u kasarni vašoj,
i samo vama
bude vaš najbolji i jedini drug!
BOCHUSLAV KROPIKAL

Ulomak iz romana »Suza u oku«

– Ti znaš, Tomo, vrlo dobro znaš, da je sve to u ovoj kovrti istina!

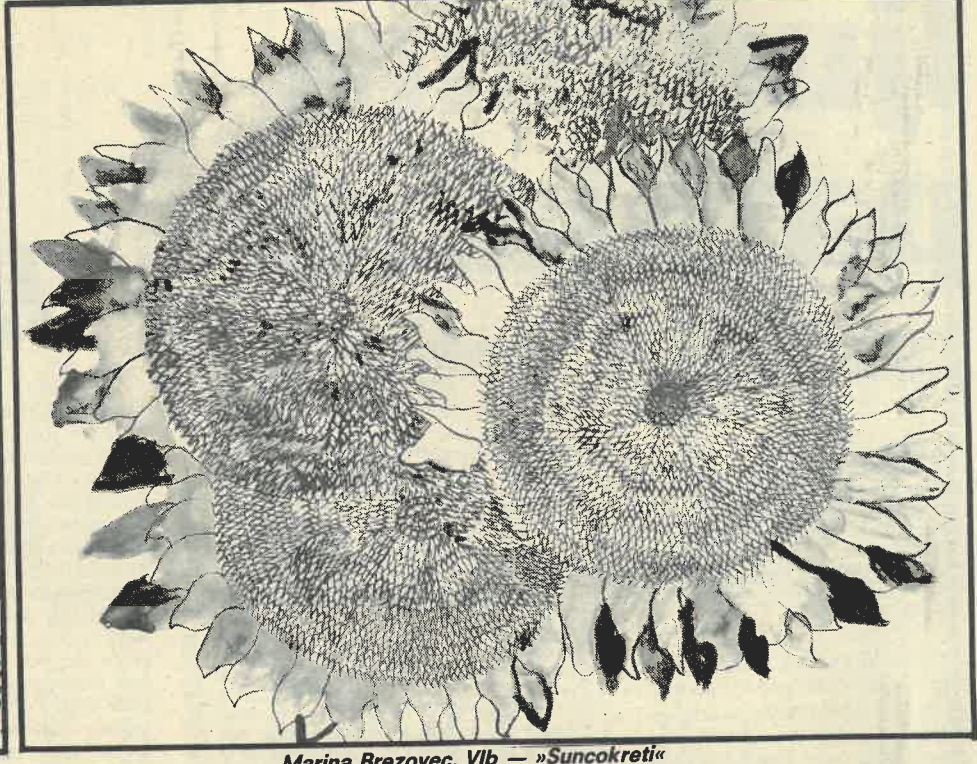
– Pa što! Vrlo važno!

– Kako pa što! Kako vrlo važno? Pa zar to što ti se onaj tvoj sin, ne za tvoje novce, već za debele milijune ove zemlje, godinama povlačio po nekim inozemnim institutima, a zapravo ništa nije studirao ni proučavao, već je gubio noći po barovima, rasipavao novac ove zemlje na kurve, zar to ne znači ništa? I to što si navalio da ti sinu dadu društveni stan, konforan, sa dvije sobe, a samac je, jednac, ima gdje živjeti u ovom tvom četverosobnom stanu na Tuškancu, to je za tebe vrlo važno? I to što si tobožnju sinovljevu zaručnicu, a zapravo običnu ljubavnicu, namjestio kao referenticu u gradskom zavodu, polupismenu gusku, koja nema za taj posao ni zrnca soli u glavi, je za tebe također ništa? I što si svoju sestru, činovnicu sa dva razreda predratne građanske škole, ugurao na mjesto predsjednice saborskog odbora, gdje treba da sjedi kvalificiran čovjek s fakultetom, sa znanjem stranih jezika, a ugurao si je zato da dobije dvostruko veću mirovinu, to je za tebe isto tako sitnica? I što si cijeli jedan kompleks zemljišta, vrag znaj koliko hektara, dao izdvojiti za lovište, kako biste ti, tvoji prijatelji, onaj Josip Babić, Vinko Župan, Željko Perkovac i drugi, pa tvoj sin, pa njegovi frajeri, mogli onamo odlaziti u lov, to je za tebe normalno, je li? I to što gradiš na moru svome sinu vilu, dvorac, tko zna s koliko soba, sa dvije garaže, i to na području na kojem je bilo kakva privatna gradnja strogo zabranjena, jer je riječ o zelenom pojasu, sve se to zna, dragi moj Tomo, o svemu tome se šuška, ali za tebe, naravski, ne postoje nikakvi propisi, zakoni, uredbe, zelene zone, ti imaš svoje zakone, propise, paragrafe, gradiš gdje ti puhne u glavi, je li sve to također ništa? A to je samo dvadeseti dio onoga što si radio i što još radiš u ovih četrdeset godina. Čim smo ušli u Zagreb, devedesetog svibnja četrdeset pete, naredio si da ti nabave konforan stan. I nabavili su ti ga, dabome, luksuzan stan visokog ustaškog funkcionara, koji je pobjegao i ostavio kompletno opremljen stan sa sagovima, zavjesama, posteljina, umjetničkim slikama, lusterima, odijelima i rubljevom, čak radio-aparatom, ja se toga jako dobro sjećam, radili smo u istoj sobi, stol do stola, hvalio si se time na sva usta, opisivao stan, a ja sam te opominjao, opominjali su te i Jakov Kaman, Marija Vranić, Janko Vurnik, Željko Perkovac, ali ti, dabome, nisi slušao nikoga, nazivao nas budalama, naivčinama, trotilima, govorio si kako ti je bilo na vrh glave spavanje na betonu po predratnim zatvorima i tamnicama, na lišću i snijegu, po blatu i vodi četiri godine, pa sad hoćeš živjeti kao pravi čovjek, kao mali bog! Eto zbog čega se bunim! I dalje ću se buniti! Ako drugi mogu sve to mirno gledati, prekršenih ruku, gutati ja, to ne mogu!

Lasta Slaviček, VIIIc — »Pejsaž«

Marina Brezovec, VIIb — »Suncokreti«

Poput mladenke

Poslije jake kiše počelo je padati nešto bijelo. Bio je to dugo očekivani snijeg. U kući su se svi zagledali kroz prozor i govorili »Kako lijepo pada«.

Snijeg je bio krupan. Lepršao je poput zrnja pšenice kad ga netko prosipa iz visine. Sve se polako počelo bijeliti. Grane drveća su bile poput mladenki u bijelim, raskošnim haljinama. Snijeg je pokrio cijelu ulicu, travu i krovove kuća. Bio je to prvi, pravi snijeg u posljednje četiri godine. Plavkasto nebo se ogledalo u svjetlacavom snijegu. Djeca su izašla van i divila se bijelom pokrivaču. Veselo su se na njemu igrala. Pravili su snjegoviče, grudali se i sanjali. Svud se čula cika i vika. Pocrvenjeli nosići morali su u kuću, jer se spuštala svježa noć. Snijeg se pomalo rastuzio što su djeca otišla pa je upalio svoje svjetlacave iskricе, ne bi li ih opet izvukao iz toplih kuća. Sve je svjetlucalo kao u nekom velegradu. Mjesec je gledao sa visine kao da se veseli i smiješi krupnom snijegu koji je tiho pršio, a on ga pratio u tajanstvenom letu.

EMA HRUBI, IVe

Zimska avantura

U moć dvorištu je došla zima. Drveće je promijenilo haljinu i cijeli moj krajolik je promijenio boju. Sve se sjaji i bijeli, tako da nisam mogla odoljeti da ne izađem van.

Otišla sam po prijateljice, koje su malo oklijevale zbog prohladnog vremena, ali s puno nagovaranja ipak su pristale na izlet. Dogovorile smo se da odemo na mali brijeg i da usput pogledamo naše sklonište, koje smo prije mjesec dana marljivo napravile.

Nismo hodale ni punih pet minuta, a već smo zastale i legle na već izgažen snijeg. No tu nas je uhvatila ona dječja radost na snijegu. Počele smo se grudati i valjati po snijegu, ali kad smo već bile iscrpljene, a i mokre, krenule smo prema našem skloništu kojeg smo našle u tako jadnom stanju. Ono čega smo se najviše bojale dogodilo se: netko ga je pronašao i srušio. Bile smo jako ljute i tad smo bile u stanju da svašta napravimo te odlučimo da završimo rukave i popravimo ga. Tad nismo ni mislile na zimu koja je sve jače djelovala na nas. Kad je sve bilo gotovo iscrpljeno smo sjele na naše sanjke i krenule kući. Razišle smo se na jednom raskršću i svako je krenuo svojim putem.

Došla sam kući sva crvena, mokra i smrznuta. Mama me strpala u krevet gdje sam i ostala nekoliko dana: normalno — razboljela sam se. Imala sam tu glupu gripu i temperaturu kao i moje prijateljice od kojih sam to čula u školi. No sve je dobro što se dobro svršilo. Tako je i završila jedna moja bijela zimska avantura.

KATARINA KRIŽIĆ, VI

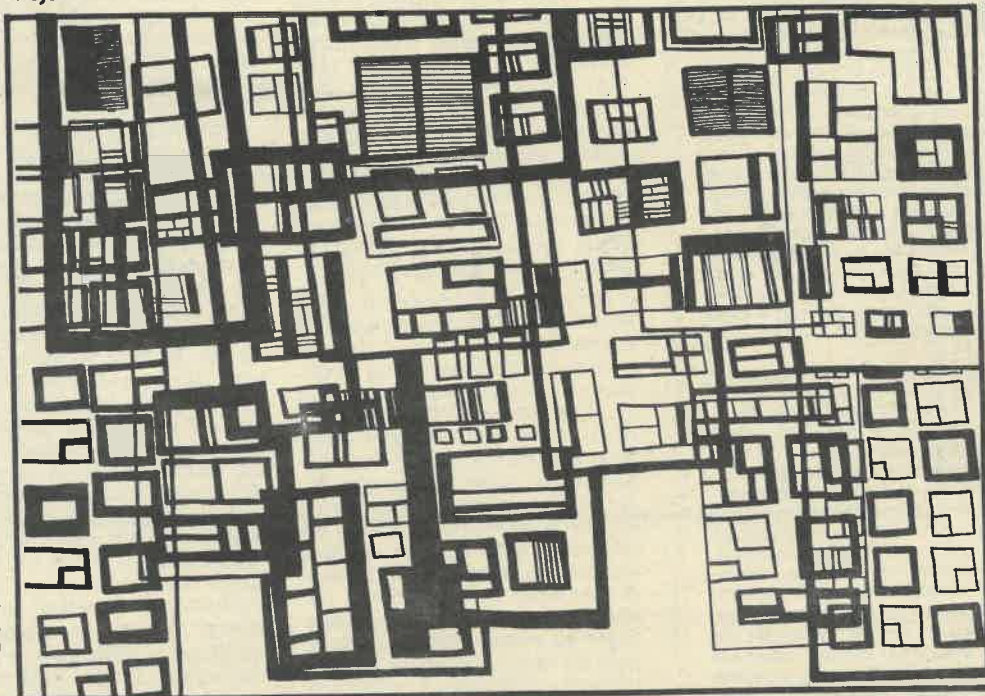
Zimske radosti

Na brdašcu smjestilo se selo. Bijeli, teški plašt kojeg su ljudi nazvali snijegom, spustio se na selo. Male drvene kućice stisnule su se jedna uz drugu, kao da će im tako biti toplije. Usprikoj toj hladnoći i djeca i seljaci i lovci sa svojim psima izašli su svako za svojim poslom. Lovci su još u rano jutro ustali i otišli u lov na divljač. Seljaci su također pošli za svojim obavazama. Djeca su krenula u zimske radosti — zimska oprema i na klizanje.

Vratimo se lovcima. Oni su u rano jutro krenuli u lov. Lovci se vrlo veselo hranjenju životinja, koje zimi ne spavaju zimske san. U posebna spremišta ili ambare stavili su hranu, koju su izglednule životinje ubrzo pronašle. Otišli su u šumu koja je izgledala tako tužno, s ogoljelim granama drveća još tužnije. Vidjeli su vjevericu koja se probudila kako bi podmirila svoje »zimske potrebe«. Prolazeći sumom vidjeli su mnoge životinje koje priroda nije uspavala. Šuma je spavala ali i živica svojim posebnim životom.

Djeca se vrlo raduju zimskim radostima kao što su sanjkanje, skijanje i još puno, puno igara na snijegu, koje samo razigrana mašta i dar prirode mogu prirediti. Netaknuti snijeg poziva ih na valjanje, grudanje, ciku, viku. Pa tko od njih da mari što su nosići zaleđeni, što hladnoća prodire do kostiju, što ništa od odjeće na njima nije suho. Kraj tople peći sve će se odmrznuti, utonut će tada u san — bijeli san i brzo sanjati o snijegu koji će ih i sutra očekivati.

MELITA DELAČ, IV c

Svalina Meliš, VIII d — »Kompozicija«

Veljača

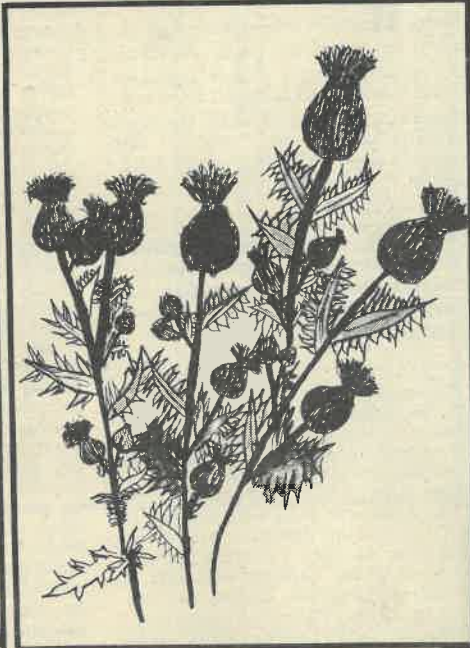
Veljača je za mene najljepši mjesec. Idem u maskare s prijateljicom Ivanom. Bit ću princeza, a prijateljica Štrumpfeta. Prijateljica i ja ćemo zajedno plesati. Volim maskare. To je moja mašta. Neke ružne maske djecu plaše, a nježne maske djecu vesele i djeca bi isto to bila. Mama je rekla da odem i na natjecanje, ali ja ne bih. A ako odem, sa mnom mora ići i prijateljica, jer je mene sram.

Meni je najljepši mjesec veljača.
SANDRA SABOLIĆ, IVb

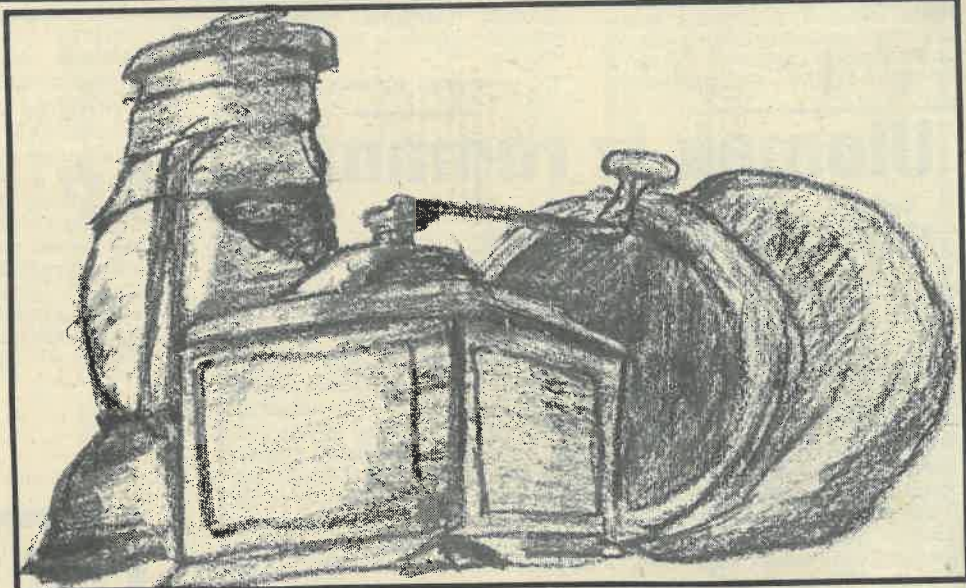
Skupljeno podijeljeno

Ja sam u maskarama bio lisac Luka. Kada smo išli u maskare bio mi je to lijep doživljaj. Moj prijatelj Danijel nazvan Buco za vrijeme maskara je bio poručnik u pravoj uniformi i zavinutim brkovima. A moj prijatelj Igor, nadimak mu je Gigo, bio je motorista. I još jedan prvačić Ivica je bio Petar Pan. Kada smo se vratili sa maskara sve smo pravilno i lijepo podijelili što smo skupili, a skupili smo: jaja, kekse i bombone.

MARKO CESAR, IVb

Mirjana Kantolić, VIc — »Čičak«

Eduard Havoić, VIIe — »Mrtva priroda«

Moja domovina

Hrvatska domovino, moja domovino!
Čuješ li ptice? Vidiš li sunce?
Kaži mi domovino moja!
Zašto ne odgovaraš?
Domovino moja čuješ li me?
Ti si moje sunce, voda!
Domovino moja, domovino moja.
IVANA ŠPENDIĆ, Vc

Zagrebu

Zagrebe
naš hrabri grade,
ponosni smo na te.
Skidajući kape
pružajući šake, sretni,
jer uz tebe smo besmrtni.
Čuje se graja,
veselih daka,
jer srce grada
kuća za sve.

EMILA DURATOVIĆ, VIIe

Pahulja

Jedna pahulja mala
na ptičju kućicu pala.
Ozebla ptičica
na nju nespretno stala
i pahulja se mala,
u tom trenu raspala.

NATAŠA BAVOLJAK, IVe

Kapljica

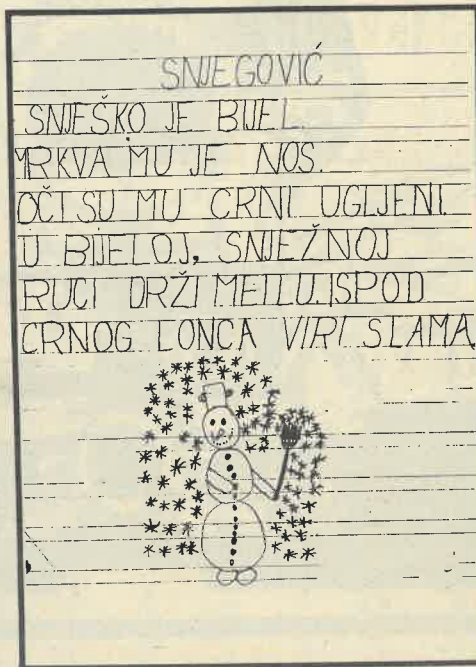
Život je moj takav,
Kao kapljica vode na rubu čaše.
I kad padne, onda teče i teče.
I nema joj kraja dok ne dođe
do jezera ili rijeke.
I život kruži i kruži
dok ne dođe kraj.
A onda umreš i ne vidiš više svijeta
i ne vidiš više sunca ni one kapljice
na rubu čaše.

LIDIJA JAMBRISAK, VIIa

Ljubav pahuljice

Ljubav snježne pahuljice
Jedna pahuljica snježna
Voljela je vjetar
(Za let u daljine...)
Voljela je mjesec
(Za srebrni sjaj mjesecine...)
Voljela je vrhove jela
(Za odmor sred tišine...)
A najviše je voljela
Vesele dječje oči
(Da se u njima rastopi
i zauvijek bude sretna...)

ROBERT ČOKOR, VIIe

Edita Kadić, Ia

Čitanje presude

Spaljivanje krivca za sve i sva

FAŠNIK U LUPOGLAVU

Ove godine smo po tko zna koji put ispratili zlog »fašnika« na lomaču. U Lupoglavu ova stara tradicija ponovljena je nakon 15 godina nesmetanog života tog »zločinca« među nama. Ogranak Seljačke sloge Lupoglav, na sreću ponovo probudeno kulturno-umjetničko amatersko društvo, organiziralo je lov, suđenje i na kraju javno spaljivanje fašnika. Nakon 15 godina on se udomačio, pa ga je bilo i prilično teško uloviti. Usprkos lošem vremenu u utorak, 12. veljače 1991. godine znači na sam dan fašenka »Ogrankaši« su se prevezli kroz selo pozivajući ljude da vide tog kriminalca i da mu se napokon zajedničkim snagama osvete za sva nedjela. Suđenje i izvršenje presude, koje je nastupilo odmah, zbilje se kraj društvenog doma, na snijegom prekrivenom nogometnom igralištu. Teška optužnica pročitana »jasno i glasno«, nije dala mjesta razmišljanju o eventualnom pomilovanju. Na opće zadovoljstvo, fašnik je spaljen. Nekada bogato dugoselsko fašnikovanje ove je godine organizirano jedino u Lupoglavu.

Veseli Lupoglavci su se običaja sjetili, te će sada ako je vjerovati starim slavenskim predanjima, imati bolju

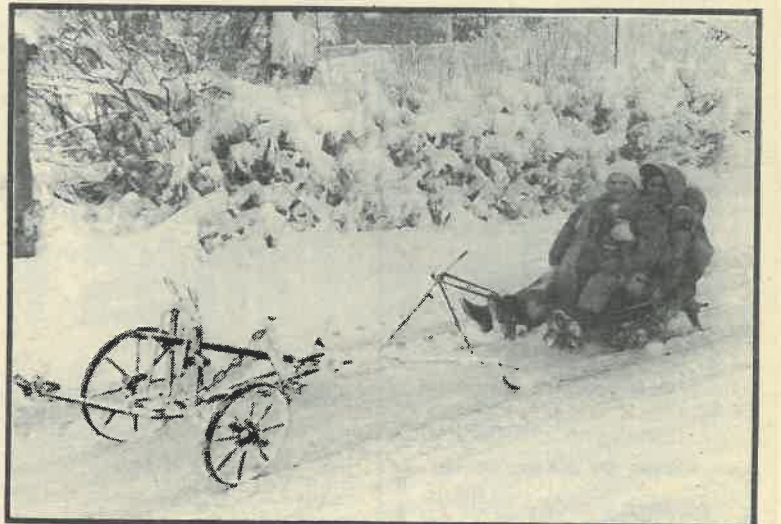

Fašnička povorka

zjetvu i bolju stoku, a selo je oslobođeno zlih duhova zime. Sve to zahvaljujući Ogranku, čiji su se članovi svojski potrudili da bi Lupoglav u novo proljeće ušao očišćen od zala. Kao vrhunac pokladnog veselja u subotu, 16. veljače, priredili su i zabavu pod maskama, s izborom najbolje maske.

Maskiranih nije bilo puno, ali su gledaoci uživali gledajući pokladne ludorije svojih suseljana i prijatelja. Obecanje glasi da će se iduće godine također spaliti zli fašnik i to opet u organizaciji vrijednih »Ogrankaša«.

Dada Zečić

Kraj fašničke povorke

Optužba i presuda krivcu svih krivica

Došao je veliki i časn timerak da zadovoljimo pravdu u ime boga i istine. Tu pred nama u okovima stoji najveći krivac koji je stvoren od postanka svijeta. Godinama vara, laže, krade, ljubi, jede, ništa ne radi, straši nas danju, a noću napada staro i mlado, vodi politiku, muči našu djecu, svada susjede, voli lijepe mlade i stare žene, krade nam drva, troši struju, ne kopa grabe, ne sječe i ne uređuje živice, ne pusti ljude na sastanak mjesne zajednice, ne dopušta sazivati zborove, ljudima ne da plina, lovcima uzima puške, slabo plaća mlijeko, svinje, telad te čini još tristo čuda i nepodopština.

Odluka je časnog Lupoglavskog suda da jedina pravedna presuda može biti smrt i to smrt javnim spaljivanjem. Usput ću vam spomenuti samo nekoliko krivičnih radnji, za koje ga se ovom presudom tereti:

Uzeo nam je posel, a narod poslao na Zavod za zapošljavanje. Povećao cijenu kruhu i ostaloj robi, a ostao davati minimalne plaće. Dao je iskopati kanale za komasaciju pa u njima posadio šumu. Utroušio novac za izgradnju mrtvačnice na našem groblju, a ne da ključeve da se mrtvačnice otvori.

Podijelio zemlju u komasaciji, tako da se ljudi mogu sada umjesto ratarstvom baviti ribarstvom.

Podijelio je narodu velike torbe za nošenje novca kad idu u dućan. Onemogućuje narodu izabrati novi Savjet mjesne zajednice.

Komunistima je zabranio svaki rad.

Ne dozvoljava kopanje rova za plin u Zagrebačkoj.

Zabranio je i spriječio sve aktivnosti u vezi daljnjeg napretka sela.

Ne dozvoljava praviljenje programa razvoja sela, širenje plina i vode, a još manje asfalta.

Gospodi veterinarima naredio da moraju spavati u Dugom Selu, a krave učiti amandmene i čekati bolje dane.

Sve ovo što mu se stavlja na teret ovaj optuženi i okrivljeni Fašenjak je napravio u samo godinu dana.

U ime naroda poštenja i slave Lupoglava, Fašenjak se osuđuje na smrt i to okrutnu smrt, javnim spaljivanjem.

Presuda se treba izvršiti odmah i pred našim očima.

Smrt Fašenjaku!

Fašnik i u vrtiću

I djeca i odrasli na gotovo isti način, jednako dobro uživaju u igrama pod maskama. Veselo bijaše i u dugoselskom vrtiću. Pri maskiranju, kao što se moglo primijetiti, poštovano je samo jedno pravilo: da nema pravila. Dozvoljene su sve nedosljednosti bilo da se radi o stilu, oblicima, neskladu boja. Što razudnije i nespitanije to bolje. Još ako se tome dodaju dobre krafne, u kvkvima su istinski uživali vrtićki mališani — fašnik je bio nezaboravan — u isčekivanju reprize slijedeće godine.

U Prečecu povratak »spremničara«

Stariji Dugoselčani sigurno se, uz maskare i fašnika, sjećaju još jednog običaja, koji se događao u većini naših sela. Ove je godine obnovljen jedino u Prečecu i Tedrovcu.

Na Pepelnicu, 13. veljače, umjesto volova u jaram su se upregli ljudi, njih pet pari. Za sobom su vukli plug i ulazili redom u svako dvorište, gdje bi dvorištem i zaoravali brazdu. Oni koji bi vukli plug ti bi najčešće morali i mukati, a što je sve stvaralo jedno posebno veselo raspoloženje. Za to bi bili nagradivani pićem. Na vučenju pluga su se ljudi mijenjali, tako da se na tom »poslu«

izredao njih veći broj. Posebno zaduženi u toj povorci nosio je u kanti pepeo kojim je posipavao ulaze u kuću i dvorišta. Ti koji su dolazili nazivani su »spremničarima«. Svako domaćinstvo je darivalo »spremničare«, i to kumpirom, mesom, pšenicom i dr. A sve što je skupljeno bit će ili prodano ili neposredno korišteno u pripremi zabave, koja slijedi nekoliko dana potom. Na zabavi će se okupiti svi oni koji su pridonijeli na taj način i njenoj pripremi.

Slijedeće godine, ako se to isto ponovi, obećajemo i foto reportažu s tog događanja.

Upit trgovcima

Znadete li za Dan potrošača?

Uskrsnuće i razvoj privatnog poduzetništva ne izgleda tako kvalitetno kao što se to činilo na prvi pogled. Ova rečenica se odnosi poglavito na privatne dućane, koji niču kao gljive poslije kiše, u svim dijelovima našeg kraja. Kao stanovnik malog mjesta u našoj općini, koje je obdareno »srećom« da je netko od privatnika otvorio svoju blagorečeno dživdžuvnicu, vezan sam ipak na veće mjesto pri kupnji osnovnih namirnica, a pogotovo u dane praznika, tj. nedjelju. I onda mi se dogodi nešto jako blesavo da se u tom većem mjestu ne može dobiti osnovni prehrambeni sastojak iz jednostavnog razloga što se isti naručuje u malim količinama, bez obzira na veću potražnju. Također se može dogoditi da se dode pred trgovinu, ionako slabo opskrbljenu, pet minuta prije zatvaranja, a poljubite vrata. Ali

ima i casnih izuzetaka među novopečenim trgovcima i trgovinama u kojima ćete u svako doba dana dobiti osnovne živice namirnice i sve artikle koji su vam potrebni bez obzira na praznik. Kvantiteta ne garantira kvalitetu pa bi se zbog toga mnogi mogli zapitati zašto im mušterije sve rijede dolaze u njihove cijenjene trgovine. Dragi gospodine uredniče, ne želim navesti ime mjesta iz kojeg sam niti ime mjesta kojem gravitiram, jer smatram da je to nepotrebno i da će se mnogi u ovoj priči prepoznati. Pozdravljam kao građanin i potrošač stvaranje svih mogućih oblika uslužnih djelatnosti, ali uz uvjet da to bude također i kvalitetno obavljeno.

PS: 15. ožujka je Dan potrošača i pitam se što će cijenjeni trgovci učiniti po tom pitanju (ako uopće znaju da taj dan postoji)? Zdravko Nemar

Večer sv. Valentina

Restoran »Klet«, već dobro nam poznata galerija, upriličio je svojim sugrađanima još jednu zanimljivu večer. Poezija vraćena zagrljaju glazbe, ta spontana tendencija, ta odavno izgubljena sinteza, našla se stjerana u kut dana Sv. Valentina.

Protagonisti i predvodnici zabavne večeri u čast Dana zaljubljenih — lagana glazba, poezija Enesa Kiševića, te mlade gošće, pjesnikinja Stanke Gjuric — ispunili su te večeri prostor restorana.

Bez ovakvih večeri ne možemo ni jednu sredinu smatrati sretnom, jer se tim manjkom ispada iz strujanja vremena.

Odstajući od pretjerane iscrpnosti, može se reći da je Dugo Selo uspjelo sačuvati plamen romantične strasti, usprkos svim društvenim i moralnim vjetrovima, koji su neprekidno prijetili da ga ugase. Marija Ivakić

Vjenčani i umrli

IZVJEŠTAJ

o upisu u knjige vjenčanih i umrlih u razdoblju od 18. 01. do 18. 02. 1991.

VJENČANI:

1. Skubić Stjepan, trgovac i Petričević Ljuba, domaćica, vj. 11. 02. 1991.
2. Lukinić Ivan, bušač i Habijanec Verica, zdravstveni radnik, vj. 16. 02. 1991.
3. Huskanović Samed, radnik i Stanić Bosiljka, nezaposlena, vj. 16. 02. 1991.

UMRLI:

1. Horvatić Stjepan, star 85 god., umro 20. 01. 1991.
2. Šurina Vlado, star 38 god., umro 20. 01. 1991.
3. Brkić Ivo, star 56 god., umro 13/14. 01. 1991.
4. Čvorig Dragutin, star 57 god., umro 10. 1. 1991.
5. Premužak Barica, stara 72 god., umrla 27. 01. 1991.
6. Grabec Katica, stara 90 god., umrla 11. 01. 1991.
7. Vrhovšek Barica, stara 88 god., umrla 29. 01. 1991.
8. Gruica Bara, stara 79 god., umrla 26. 01. 1991.
9. Petrek Katarina, stara 90 god., umrla 29. 01. 1991.
10. Kotarski Jela, stara 85 god., umrla 26. 01. 1991.
11. Brezak Vjekoslav, star 69 god., umro 15. 01. 1991.
12. Đuranić Kata, stara 79 god., umrla 01. 02. 1991.
13. Štrac Slavica, stara 78 god., umrla 03. 02. 1991.
14. Frajt Franca, stara 86 god., umrla 01. 02. 1991.
15. Habeić Mara, stara 88 god., umrla 16. 02. 1991.
16. Grgošić Marica, stara 93 god., umrla 14. 02. 1991.

MATIČNI URED

Obucite i obujte sebe i svoju obitelj u trgovini tekstilom i obucom

Staler

Dugo selo, Braće Pavlića 7

Nas argument je tradicija: majke i bake mnogih Dugoselaca kupovale su u našem dućanu. Pitajte ih o tome. Iz naše ponude, ovog puta, izdvajamo bogatu ponudu dječjih tenisa: od br. 15 do 30.

Cijenjeni građani

Ukoliko gradite — gradite brže i jeftinije betonskim blokovima (kvadrima). Dugo Selo — Kopčevac, Kopčevčeka 29a. Tel. 041/254-913 i 751-711 Organiziramo i prijevoz.

Ustupam uređen poslovni prostor — 12 m², u centru Dugog Sela za tihu djelatnost. Informacije na tel. 752-342, od 18 do 21 sati.

Sjećanje na dragog supruga

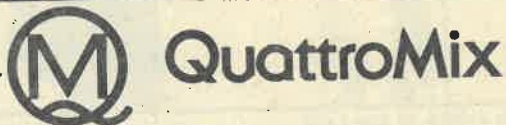
TOMU CIMAŠA

12. III 1990. — 12. III 1991.
Prošla je tužna i teška godina bola i tuge od kada si me ostavio samu i nesretnu, bez ikog svog. Sjećanje na Tvoj dragi i plemeniti lik nositi ću u srcu do kraja života.
Tvoja supruga Karmela, obitelj Bogović i ostala rodbina

hrvatska demokratska zajednica croatian democratic union **općinski odbor dugo selo**

obavještava

članstvo HDZ kao i sve građane općine Dugo Selo da se od sada ured Općinskog odbora HDZ Dugo Selo nalazi u ulici M. Heraka br. 1. (bivša kancelarija SIZ-a osnovnog obrazovanja). Ured radi ponedjeljkom, srijedom, četvrtkom i petkom od 17—19 sati.
Za članstvo ogranka mjesne zajednice Dugo Selo tajnik ogranka radi četvrtkom od 17—19 sati.
Predsjednik Općinskog odbora HDZ u uredu će biti svaku srijedu od 18—19 sati.
Molimo sve članove HDZ-a da navrate u uredovne dane radi sređivanja iskaznica i članarine, kao i svih ostalih informacija u vezi HDZ-a.
Općinski odbor HDZ Dugo Selo

Kvalitetne kožne proizvode — uvoz Italija

Od sada u dva prodajna prostora:
Dugo Selo • M. Oreškovića 2
• Cobovičeva — kiosk

Odjeća, obuća i galanterija — za cijelu vašu obitelj
Kvalitetno — a ne skupo
Odaberite način plaćanja: gotovina, kredit, kartice, čekovi

kako platiti visoke račune za popravak automobila?

polica kasko osiguranja novac u pravom trenutku

CROATIA OSIGURANJE d.d.

Glavno zastupstvo Dugo Selo

OB AVIJEST OPĆINSKE POPISNE KOMISIJE DUGO SELO

Zbog predstojećeg popisa stanovništva, koji će se provoditi od 1. do 12. travnja 1991. g, obavještavamo građane, da će Općinska popisna komisija Dugo Selo izabrati izvjestan broj popisivača za provođenje popisa stanovništva na području općine Dugo Selo.

Kandidati moraju biti punoljetni te posjedovati stručne kvalitete koje će im omogućiti da postignu povjerenje građana, da savladaju sadržaj i metodologiju popisa, te da su u mogućnosti ovladati tehnikom ispunjavanja popisnih obrazaca.

Svi zainteresirani građani mogu se prijaviti svaki dan, osim subote i nedjelje, u Stručnu službu Skupštine i Izvršnog vijeća, od 8.00—16.00 sati (ponedjeljkom od 8.00—18.00 sati), zgrada općine, I. kat, sobe broj 36 ili 37, najkasnije do 15. 3. 1991. godine, gdje mogu dobiti i sve ostale informacije vezane za visinu honorara, testiranje i poduku.

ZAHVALNICA

Povodom prerane smrti našeg dragog supruga, oca i zeta
VLAD E ŠURINA

Počivao u miru Božjem

Najtoplije se zahvaljujemo obiteljima Navrtek i Grabrovec, koji su nam prvi pritekli u pomoć u najtežim trenucima. Puno hvala poduzeću »Božjakovina« — Prečec, SO Dugo Selo — posebno Upravi pri hoda, poduzeću »Rade Končar« — Sesvetski Kraljevec, DVD-u Donje Dvorišće kao i Bateriji MB 120 mm Teritorijalne obrane Dugo Selo, te svima onima koji su nam dragog pokojnika ispratili do posljednjeg počivališta i okitili odar cvijećem.

Tugujući: supruga Dragica, sin Mario, kći Gordana i punica Marija.

Pretplatite se na »Dugoselsku kroniku«

Sve dosadašnje pretplatnike pozivamo da obnove pretplatu na »Dugoselsku kroniku« i za 1991. g. Sve one koji žele »Kroniku« primati bezbrižno i redovito na svoju kućnu adresu — pozivamo da se pretplate.

Godišnji iznos pretplate samo 100 dinara.

Uplata pretplate na blagajni Narodnog sveučilišta ili putem uplatnice.

»PRVI GLAS DUGOG SELA '91«

— tradicionalno natjecanje pjevača—amatera

Ove godine u dvije večeri:

• večer zabavne glazbe

• večer narodne glazbe!

Prijave (ime, prezime, adresa, telefonski broj) do 1. travnja 1991. g.

na telefone: 751-579, 751-735 ili 750-830

Fotografije za dokumente

Studio Express
Polaroid

• COLOR

• GARANCIJA KVALITETE

• OVLAŠTENI FOTOGRAF Polaroida

foto VERICA

41270 DUGO SELO — B. BOBINEC 9

Sjećanje na voljenu mamu i baku

MARIJU REMENAR

7. 2. 1984. — 7. 2. 1991.

Navršilo se sedam godina otkako te nema među nama. Tugujuća obitelj Remenar: Vlado, Marica, Dado, Marijan i Mladen

Tužno sjećanje na našu jedinu kćerku

NADU KRIŠTOF

16. 02. 1989. — 16. 02. 1991.

Otišla si na put bez povratka a nama si ostavila tugu i veliku prazninu. Nigdje ničega nema na ovome svijetu što bi moglo zamijeniti tebe i tvoju ljubav i dobrotu. To samo tvoja dobra majka zna koliko joj nedostaješ. Ti si uvijek s nama u našim srcima i mislima. Duga tužna staza vodi do Tvojeg tihog doma. Ponosni smo što smo Te imali, a sada smo žalosni što smo Te tako mladu izgubili. Hvala svima koji posjećuju i kite Tvoj tihi dom.
Tvoji najmiliji: mama Dragica i tata Slavko te baka Ljuba

IN MEMORIAM

ANA ČVORIG

19. 02. 1990. — 19. 02. 1991.

Prošla je tužna godina dana od kad si nas zauvijek napustila draga majko, kćeri i baka. Tvoj dragi lik, plemenitost i ljubav koju si nam nesebično dala i s njom nas okruživala, još će dugo ostati u našim srcima.

Tvoja majka i kćeri s obiteljima

KUGLANJE

Naftaplin pobjednik

Održan kontinuitet dugoselskih kuglačkih nadmetanja

Da je kuglanje u Dugom Selu popularno među građanstvom dokazale su ovogodišnje sportske igre u kuglanju. Nakon prestanka radničko sportskih igara zbog poznate privredne situacije u nekim dugoselskim poduzećima te zbog transformacije sindikata mislilo se da je to kraj RSI nakon trideset godina uspješnog djelovanja. Međutim na inicijativu iz popularnog »Sportskog bifea« Općinski savez za sport i rekreaciju, bivši »Partizan«, prihvatio se organizacije, što je rezultiralo prijavom deset ekipa sa 150 kuglača. Izmjenjena su pravila tako da su se osim ekipa poduzeća mogle prijaviti i ekipe kao grupe građana. Za ekipe pojedinih poduzeća mogli su kuglati i igrači koji ne rade u njima.

Prijava ekipe ovjeravala se i žigom, kako ne bi tijekom prvenstva igrači prelazili iz ekipe u ekipu. Prvenstvo je bilo pun pogodak. Jer nakon podjela nagrada bilo je i pitanja kada će uslijediti nastavak. Svi igrači koji su nastupili zaslužili su nagradu za fair play, jer nije bilo niti jednog incidenta tijekom svih nadmetanja.

Superiorno, bez izgubljenog boda, prvo mjesto osvojila je ekipa Naftaplina, čiji kuglači su postavili i rekord igara sa 504 oborenih čunjeva. Drugo mjesto sa samo jednim porazom osvojila je ekipa Kongrapa. Zanimljiva borba vodila se za treće mjesto gdje su tri ekipe Sportski, Menhetn i Metalia-comerc u međusobnim susretima odlučili trećeplasiranog. Ostale ekipe zaslužuju čestitke i nadamo se da će nastupiti i na slijedećim igrama.

Tri prvoplasirane ekipe osim pehara dobile su i nagrade; prvi 10 kompleta trenirki, drugi 10 pari tenesica i treći 10 sportskih majica. Sve utakmice sudili su Zdravko i Damir Antolković.

Podjela nagrada bila je 14. 02. 1991. godine u 20,00 sati uz druženje svih igrača, uz zakusku i uz doviđenja — uskoro!

TABLICA

1. Naftaplin	18 bodova
2. Kongrap	16 bodova
3. Sportski	12 bodova
4. Menhetn	12 bodova
5. Metalia Comerc	12 bodova
6. Stancij	6 bodova
7. IGM Šljunčara	6 bodova
8. Društvo invalida	4 boda
9. Štab TO	2 boda
10. V.P. 8793	2 boda

Pobjedničke ekipe nastupale su u slijedećem sastavu:

1. **Naftaplin:** Zvonko Šok, Damir Antolković, Marijan Forgač, Željko Papeš, Mato Šebalj, Stjepan Stivičić, Miroslav Meić, Radivoje Banjeglav, Dušan Galić, Vlado Vinek, Željko Klepac i Josip Zupanić.

2. **Kongrap:** Ivan Benci, Stjepan Bičanić, Željko Cesar, Pavel Turjak, Ivan Matić, Mišo Šarić, Marko Bužonja, Milan Ivezić, Ivan Bičanić, Ivan Tečić, Josip Curdo, Josip Makovića.

3. **Sportski:** Glavaš, Pintar, Repić, Talan, Livajčić, Ilić, Starina, Habeković, Pintar Z., Potočnjak, Brekalo.

Nakon završetka kuglačkog prvenstva nastavlja se rekreacija kuglanja i to besplatno subotom od 15—17 sati i nedjeljom od 10—12 sati, sve dok bude interesa.

JADRANKO KERKOVIC

OSNOVAN OPĆINSKI ŠPORTSKI SAVEZ

Radi ostvarivanja potreba i interesa društva i ukupnih aktivnosti u području športa, predstavnicima svih sportskih organizacija naše općine osnovali su Općinski sportski savez. Za predsjednika je izabran Ivica GRGOŠIĆ, a za tajnika Ivica PLAŠIĆ. U izvršni odbor osim predsjednika i tajnika izabrani su Zlatko REPIC (potpredsjednik), Marijan BREZOVEC, Vlado REMENAR, Jadranko KERKOVIC i Berislav RAJKOVIC.

Zadatak Sportskog saveza je da koordinira i usklađuje programsku aktivnost udruženih organizacija, sudjeluje u utvrđivanju politike razvoja športa u općini, djeluje na unapređenju stručnog

rada u športu i brine o osposobljavanju stručnih kadrova, usklađuje mrežu sportskih organizacija, djeluje na omasovljenju i unapređenju športa itd. Dakle, djelokrug rada je veoma složen i zahtijeva niz aktivnosti. Treba napomenuti da na našem području djeluje 15 organizacija (klubova) sa oko 1.400 članova.

Iako će sredstava u narednom periodu biti sve manje, treba se prvenstveno izboriti da opseg športa ostane u dosadašnjim okvirima, jer to će biti najveći uspjeh. Svako smanjenje aktivnosti negativno bi se odrazilo na stanje, za koje su se predstavnici svih klubova složili da nije na ne-

kom posebnom nivou, s obzirom na nedostatak veće sportske dvorane za dvoranske športove, nedostatak stručnjaka i slično. No bez obzira na sve te nimalo poticajne i povoljne okolnosti za dugoselski sport iz te naše sredine iznikli su i vrsni i kvalitetni sportaši, poput rukometaša Zvonimira Bilica (»Medveščak«), a naši ribiči i strijelci postigli su zapažene rezultate i na republičkoj i na saveznoj razini.

Bilježimo također da su sjednici Sportskog saveza prisustvovali i Marijan Šola, predsjednik SO i Borislav Zorić, dugoselski zastupnik u Saboru.

NIKOLA TOMINAC

STRELJAŠTVO

Zima je sezona streljaštva. Strijelci »Radnika« iz Ostrne pripremaju se za ovogodišnju sezonu od koje puno očekuju. Seniorska ekipa pojačala se sa strijelcima iz Banova kod Vrbovca, pa očekuje dobar plasman na prvenstvu Hrvatske. To su strijelci: Miljenko Šaško, Antonio Banović, Josip Posarić, Tihomir Rajković i Ivan Habuzin.

Omladinci i pioniri marljivo se pripremaju i natječu u ligi Zagreba. Od ove godine strijelci »Radnika« natjecat će se u Zagrebačkoj regiji, a ne kao do sada u bivšoj regiji Zajednici općina,

gdje se nalazila općina Dugo Selo.

U Zagrebačkoj regiji konkurencija je daleko jača, a to može donijeti i kvalitetnije, i bolje rezultate. Po prvi put formirana je i ženska omladinska ekipa, koja će uskoro imati »varenje« krštenje, a ujedno povećati članstvo ženskih sportova u općini Dugo Selo, gdje ih nema baš puno.

Sada su u toku pripreme za prvenstva regije i Hrvatske, gdje nakon nekoliko sezona strijelci »Radnika« očekuju dobre rezultate.

U toku priprema pucana je

I ženska ekipa

zimsko liga u kategoriji seniora i juniora u pet kola, a zbrajala su se tri najbolja rezultata. Rezultati lige, konačni poredak:

SENIORI: 1. Miljenko Šaško 1098 krugova, 2. Mario Horvat 1070, 3. Mladen Koštek 1068, 4. Antonio Banović 1045, 5. Josip Posarić 1034, 6. Božidar Cik 1030, 7. Tihomir Rajković 1018 krugova, 8. Paljo Babjak 693 kruga (2 kola).

JUNIORI: 1. Anđelko Milković 1031 krug, 2. Ivan Cimerman 674 kruga (2 kola), 3. Predrag Harambaša 322 kruga (1 kolo)

J. K.

Stalno visoka razina

Prvi dio prvenstva u 8. regionalnoj ligi Zagreba 6 x 200 hitaca, kuglači Jedinstva su završili na drugom mjestu, a u zadnja tri kola postignuti su slijedeći rezultati:

5. kolo »MONTER« — »JEDINSTVO« 0:2

Najbolji rezultat utakmice je postigao Miroslav Meić sa 807 oborenih čunjeva.

6. kolo »JEDINSTVO« — »TEX. VELEPRODAJA« 0:2

Najbolji rezultat utakmice je postigao Zvonko Šok sa 810 oborenih čunjeva.

7. kolo »JEDINSTVO« — »DI-OZ« 2:0

Najbolji igrač u ekipi je bio Zvonko Šok sa 829 oborenih čunjeva. Sve tri utakmice su odigrali Miroslav Meić i Stjepan Stivičić. Po dvije utakmice su odigrali Željko Papeš, Zlatko Repić, Damir Antolković, Zvonko Šok i Zvonko Talan dok su jednu utakmicu odigrali Marijan Forgač, Franjo Glavaš i Dragutin Starina.

Na prvenstvu parova Općinskog saveza Sessate u 200 hitaca za 1991. g., par Zvonko Šok i Stjepan Stivičić sa oborenih 1666 čunjeva, osvojili su treće mjesto i bronzane medalje, za četiri čunja manje od drugoplasiranog para, te kvalifikacije za regionalno prvenstvo Zagreba.

Najava pobjeda

U nedjelju, 20. siječnja, otpočeo je radom seniorski pogon NK »Jedinstvo«. Računajući s uobičajenim početkom proljetnog dijela prvenstvene trke, a to je u pravilu prva ožujaska nedjelja, marljivo su prionuli poslu da što spremniji dočekaju start. U zimskom prijelaznom roku svi u klubu bili su pošteđeni uzbuđenja nalik onim ljetnim, kada je čak osam igrača potražilo svoju sreću negdje drugdje.

Ovog se puta nitko nije odlučio za takovu avanturu, a ekipa je osnažena dolaskom najprije dvojice vrlo kvalitetnih i provjerenih loptača, Matkovića i Brborovića, a potom i povratkom »dobrih vojaka« Vukšana i Oreškovića, te »internacionalca« Bekavca.

Dirigentsku palicu je preuzeo Dinko Vulelija, koji je već radio u Dugom Selu, a sada je zamjenio prof. Juru Miškovića, koji je iznova pre-

uzeo brigu nad najmlađima, što je i prije radio s velikim uspjehom.

Novom (starom) treneru na raspolaganju je čak 26 igrača, pa ga već na startu brinu slatke brige. Inače na treninzima su svi redoviti, a radi se na vježbama snage i poboljšanju kondicijske spremne. Vježbe snage obavljaju se u dugoselskoj školskoj dvorani, a za kondiciju su kao stvoreni pravi zimski uvjeti (konačno) na Martin Bregu.

Između napornih treninga našlo se vremena i za odigravanje prijateljskih utakmica iz kojih se, iako je ekipa još neuigrana i »prekobrojna«, dalo naslutiti da će ove sezone biti znatno jača i uvjerljivija no li je to bila lani. U šest nastupa između ostalih poraženi su i afirmirani »regionalci« kao što su Chromos, TPK i jankomirski imenjaci, koji već godinama igraju zapaženu ulogu u zagrebačkom nogometu.

NOGOMET

Mala razbibriga

VODORAVNO:

1. U kombinaciji sa 9. okomito: Općinski informativni list; 11. Ako ih prekršiš, možeš završiti na sudu; 12. Umirujući organ upravljanja u kolektivima društvenog sektora, za vrijeme samoupravljanja (kratica); 13. Brzo ga trči konj, a možeš i ti ako ti je »frka«; 14. Da si to, ispitivao bi dake (kratica); 16. Država, 33. članica SAD-a poznata po zlatu i indijancima (kratica); 17. Njime vežeš rečenicu; 18. Kad se ženski svijet mazucka njenim sadržajem, koža tijela postaje nježna, jedinstvena (EPP na TV, gola dama u bazenu sa lopočima, proizvod »Belupo« — Koprivnica); 19. U njemu možeš dotjerivati frizuru, uljepšavati se tekstilno ili igrati razne igre; 22. To čeka sve vojnike u toku obuke; 23. Lonac u kojem se brzo kuha, a možeš to biti i Ti ako nabavljaš sve za domaćinstvo (mn); 25. Reg. oznaka susjednog nam gradica zagađenog naftom; 26. Rimski 50; 27. Manji konjić ili bicikl; 28. Vrsta našeg čovjekolikog pretka; 29. 1000:10; 31. Blago tebi ako ti je razvijen, a ima veze s mozgom; 32. Radij; 33. Mala, crna, obavezno ujutro; 36. Prva dama na svijetu, Adamova družica; 38. Kad si klonuo, smiren ili smožden, takav si;

OKOMITO:

1. Naša Općinska Greda; 2. Crn kao to; 3. Kao od majke rođen; 4. Djeca većinom traže da im se kupe te dvije zamjenice; 5. Malo selo u našoj općini; 6. Erbij; 7. Sastavni dio masti, a i rastavni; 8. 24. slovo latinske abecede; 9. vidi 1. vodoravno; 10. Put je ugodniji za vožnju ako je...; 15. Dio štednjaka u kojem se peku kolači (narodni izraz); 20. Drž' te ih; 21. Mala baka na našem primorju; 24. Ja i ti; 28. Jako udaranje lopticom u tenisu; 30. Onda; 34. Indij; 35. Prije podne u Americi i Engleskoj (kratica); 37. Valjevo.

Sastavila: Anđelka Klobučar

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11								12	
13						14	15		
16			17			18			
19		20		21		22			
23					24			25	
26		27							
29						31			32
33			34		35		36	37	
38									

Tko posjeduje knjige knjižnice Drašković

U POTRAZI ZA ISTINOM

Najavljujući u prethodnom broju Dugoselske kronike Program rada ogranka Matice hrvatske spomenuli smo kao jednu od zadaća i prikupljanje kulturnog blaga. Nesumnjivo je da u kulturno blago ubrajamo i knjigu, a njezina dodatna vrijednost je i u tome što je, za razliku od nekih drugih kulturnih vrednota, lako pristupačna širokim slojevima naroda. Međutim, da to uvijek ne mora biti baš tako, barem što se pristupačnosti tiče, pokazuje primjer knjiga iz knjižnice grofova Draškovića.

(Ne)poznato je da je dugoselska porodica grofova Draškovića, u svome sada već bivšem dvorcu u Dugom Selu, imala poprilično bogatu knjižnicu. Oni koji su bili u toj knjižnici još u vrijeme dok se nalazila na svome mjestu, dakle prije »preseljenja«, sjećaju se da je u njoj bilo i starih izuzetno vrijednih knjiga. Procjenjuje se da je sadržavala više tisuća (čak i do deset tisuća) naslova. Završetak rata i vrijeme »obnove« doveli su, nažalost, do rušenja dvorca, a samim time bilo je potrebno »pobrinuti se« za knjižnicu. Svjedoci se sjećaju da je prije rušenja dvorca ondašnja omladinska organizacija dobila zadatak da knjižnicu preseli iz dvorca u knjižnicu dugoselske osnovne škole, čiji dio je trebala postati. Knjige su bile transportirane na tada možda uobičajeni, ali za njih svakako neprimjeren način. Naime, nabacane na kola sa konjskom zapregom bile su prebačene u prostorije osnovne škole koja se tada nalazila na mjestu sadašnje stolnoteniske dvorane u Dugom Selu i bile pohranjene u jednu od pokrajnjih zgrada po istom klasifikacijskom »kamara« principu. Sugovornik koji nam je ovo ispričao ne zna što se dalje s njima događalo, ali smatra da još

Nekadašnji dvorac Draškovića u dugoselskom parku, u kojemu se nalazila knjižnica. Danas postoji samo sačuvan dvokatni dio zdanja. (Snimljeno u srpnju 1947. g.)

uvijek postaje živi svjedoci koji bi o ovoj velikoj seobi knjiga trebali znati više.

Pokušali smo saznati gdje se danas nalazi dotična knjižnica, međutim, ni uz najbolju volju nije nam uspjelo pronaći čak ni jednu jedinu knjigu. U OŠ »Stjepan Bobinec-Šumski«, koja bi prema riječima našega sugovornika trebala baštiniti dotičnu biblioteku rekli su nam da o tome ne znaju ništa. Načuli smo tek neke neproverene glasine da pojedine dugoselske porodice ra-

spolažu primjercima knjiga iz Draškovićeve knjižnice, a iste takve glasine dopuštaju i mogućnost da je veći broj knjiga neposredno nakon preseljenja uništen iz ideoloških razloga.

Želeći da saznamo pravu istinu o knjižnici grofova Draškovića molimo sve one koji o tome znaju nešto više od nas, da nam se jave i suraduju na ispisivanju ove bijele mrlje dugoselske povijesti.

NENAD HALEUŠ – MALI

Popis stanovništva

Kao što se to već uvrijedilo u Jugoslaviji prve godine svakog desetljeća obavlja se popis sves stanovništva. Tako će to biti i ove godine. Pravilo je također da su se uvijek sa zanimanjem očekivali i rezultati popisa i zbrajanja podataka. To vrijedi i danas. U nekim detaljima ovaj će se popis ponešto razlikovati od prethodnog. Na primjer biti će i pitanje o vjeroispovijesti.

Bitno je da naši građani znaju da popis započinje 1. travnja 1991. g. i da je predviđeno njegovo trajanje dvanaestak dana. No detaljne informacije za sve naše građane vezano uz taj planirani popis moći ćete pročitati u slijedećem broju naših novina, koje izlaze nekoliko dana prije početka samog popisa.

Valja reći da i u našoj općini lagano teku pripreme za taj popis. Osnovane su nadležne općinske komisije, koje se već pripremaju i osposobljavaju za provedbu samog popisa. Računa se, isto tako, da će u popisu sudjelovati i dio nezaposlenih i obrazovanih naših sugrađana, te im se na taj način pomoći da ostvare barem minimalnu jednokratnu zaradu.

Vjera – lijek za ovisnike

Alkohol, nikotin i droga prve su asocijacije pri spominjanju riječi ovisnost. O tome što doista riječ ovisnost znači i kako se boriti protiv ovisnosti govorila je sestra Ancila Vujković iz reda Kćeri milosrđa u predavanju održanom 7. veljače u dvorani za vjeronauk u Dugom Selu. Sestra Ancila, koja inače već niz godina radi u Vinogradskoj bolnici na odjeljenju za ovisnike o drogi, upozнала je prisutne s raznim pojavnim oblicima ovisnosti te da s ovisnošću označavamo i nešto sa čime se svakodnevno susrećemo u životu. Čovjek ni jednog trenutka u svom životu nije potpuno neovisan i samo je pitanje životne dobi da li će ta ovisnost biti veća ili manja. Međutim, to je prirodna i neizbježna ovisnost i protiv nje se nije moguće boriti. Pravi problem su ovisnosti druge vrste, kao što su konzumiranje kofeina, nikotina, alkohola i opojnih droga. Posebno se zadržavajući na ovisnosti o drogi, sestra Ancila je navela gotovo sve poznate vrste ovog najtežeg obli-

ka ovisnosti te nastojala predočiti kako se on odražava na pojedinca ovisnika, na njegovo tijelo i duh, ali i to kako se sve to odražava na njegove bližnje. Ističući da je droga jedno od najvećih zala ovoga stoljeća, redovito popraćena kriminalom i vrlo često spiritalističkim obredima i crnom magijom, sestra Ancila je to potkrijepila i nizom potresnih primjera iz vlastite prakse. Kada se jednom ude u ovo zlo iz njega je kasnije veoma teško izaći. Međutim, vjera u Boga je jedini djelotvorni lijek kako da se u njega ne ude, tako i da se iz njega izade – glasilo bi zaključak ovog poučnog i sugestivnog predavanja. Predavanju je prisustvovalo pedesetak ljudi, uglavnom vjernika. Da li se razlogom za neodaziv većeg broja Dugoselaca može smatrati slaba obaviještenost ili pak oni koji ne vjeruju smatraju da se to tiče samo vjernika? A možda taj problem uopće ne postoji u Dugom Selu? Ili ipak postoji?

Nenad Haleuš-Mali

Bijesna lisica u Domitrovoj

Silvatički oblik bjesnoće sve je učestaliji na području općine Dugo Selo, te predstavlja i nadalje potencijalnu opasnost za zdravlje ljudi i životinja. Zbog toga se poduzima niz mjera u preventivi i suzbijanju ove zoonoze. U akciju zaštite stanovništva su aktivno uključeni Dom zdravlja Dugo Selo – Higijensko-epidemiološka služba, Veterinarska stanica Dugo Selo, Sekretarijat za privredu i građevinarstvo općine Dugo Selo – veterinarska inspekcija i Savez za uzgoj, zaštitu i lov divljači. Tako da su navedene službe i organizacije spremno dočekale ovu bolest iako i dalje postoji niz objektivnih poteškoća koje sprečavaju postizanje boljih rezultata u suzbijanju ove zaraze. Javnost se obavještava na razne načine. Održano je niz stručnih predavanja uz prikazivanje filmova o bjesnoći s ciljem edukacije stanovništva. Predavanja su najprije održana u svim školama, jer prema ocjenama

stručnjaka djeca su najugroženiji dio populacije. Film je 11. 02. 1991. prikazan u MZ S. Otok, gdje je izazvao veliko zanimanje stanovnika ovog dijela Posavine. Dr. Vesna Brčković i Mr. Velimir Sruk su nakon prikazivanja filma dugo odgovarali na niz postavljanih pitanja, prenoseći najnovije spoznaje u svijetu o ovoj bolesti. To nam ukazuje da bi i stručnjaci drugih zanimanja također dobro došli u seoske sredine radi prenosa znanja. Film o bjesnoći trebao je biti već vraćen svom vlasniku, ali zbog interesa za ovu temu, predavanje će se održati u još nekim mjesnim zajednicama.

Moramo se naučiti živjeti s ovom bolešću i opasnošću, iako nas poneki naši sugrađani u tome demantiraju te se zbog neznanja i hrabrosti upuštaju u direktni kontakt sa bijesnim lisicama, kao što je to bio slučaj dana 14. 02. 1991. u Domitrovoj ulici u Dugom Selu.

CRNI TJEDAN ZA LOPOVE

U vrlo kratkom vremenu, od 15. do 27. siječnja 1991. g. na području Martin Brega i Brčkovičana zbio se čak 27 provala i krađa vikendica. Ne treba posebno spominjati da je tako veliki broj obijanja vikendica izazvao razumljivu uznemirenost njihovih vlasnika. No sada se može reći da je opasnost minula. Bar za sada je tako.

Uhićen je počinitelj svih tih provala. To je Radimir Tomić, star 22 godine, koji je 28. prosinca 1990. g. pušten iz KP Zenica, i to samo uvjetno na temelju amnestije. On je područje Martin Brega od ranije poznavao, radeći tu kao građevinski radnik. Za očekivati je bilo da lopov radi noću. No to nije bilo tako. Sve provale je Rado mir počinio danju, najčešće dopodne.

Ostalo vrijeme je boravio u Zagrebu, spavajući posvuda, između ostaloga i u prihvatilištu Crvenog križa. Krao je uglavnom hranu, piće i tehničku robu. U neke od vikendica, vjerojatno mu se sviđjelo, provaljivao

Uhićen počinitelj 27 provala u dugoselske vikendice

je i dva puta. U neke nije po drugi puta ni morao provaljivati. Jednostavno je uzeo rezervne ključeve ulaznih vratiju, koje je slijedeći puta koristio. No slobodu ovaj mladi čovjek nije izdržao ni mjesec dana.

Zanimljivo je bilo također otkrivanje još dva kradljivca. Za to otkrivanje vrijedi ona: u krađi su kratke no-

Jedan je građanin prolazeći automobilom primjetio mladića koji odbacuje neke predmete, pri tome se osvrćući da li ga netko vidi. To je tom našem sugrađaninu bilo sumnjivo pa je on, onako usput, to dojavio u stanicu milicije. Radnici policije su odmah predusreli mladića sa torbom i stvarima, koje je on samo malo prije ukrao iz jednog automobila, parkiranog nasuprot pošte, iz frizerskog

salona »Ljubica« te kioska plodina ispred osnovne škole. Ono što je nedostajalo na tim mjestima: auto radio, radio-kasetofon i plodine – nađeni su u njegovoj torbi. Ističemo također činjenicu da je taj naš sugrađanin, koji je dojavio sumnjivu osobu, sasvim ispravno i građanski odgovorno postupio.

Jednako loše sreće je bio i gotovo šezdesetogodišnjak Z. B. koji je ukrao na željezničkoj stanici torbu ženi koja je tamo zadržijemala. Pri svom obilasku patrola je primijetila starčeka u blizini željezničke stanice. Nakon dojave o krađi i kazivanja gospode koja je zadržijemala da je prije toga razgovarala sa starčekom određenog izgleda lopov je za kratko vrijeme uhićen, a torba pronađena i vraćena.

Kazne za klizave kolnike

Vjerujemo da gotovo svi naši sugrađani znaju za svoju obvezu da moraju čistiti snijeg i led sa nogostupa i pješačkih izlaza na prometnice, na dijelu ispred njihovih kuća. Neki, čini se zaboravljaju na to, a nekima se jednostavno to neda raditi vjerujući da će uskoro granuti sunce, pa će i snijega nestati. Komunalna inspektorica si je dala truda te je na tu obvezu građane pismeno obavijestila. I to sve one koji stanuju u Bobinevoj,

Pavličevoj, Cobovićevoj i Domitrovoj. No, bez obzira na to, sedamdesetak kućnih brojeva se oglušilo na tu svoju obvezu.

Ispred mnogih kuća se taj ugaženi snijeg i zaledio, što je bitno otežavalo naknadni posao čišćenja.

Svi oni iz navedenih ulica, koji nisu očistili snijeg ispred svojih kuća, morat će Suci za prekršaje platiti kaznu u iznosu od 400 dinara. Bude li

još i novog snijega kazna se može i ponoviti.

To je doduše priča o kaznama. No važnija je priča, po našem sudu, o tome da bi Dugoselčani trebali imati više svijesti da je to naše mjesto prostor za zajedničkog nam življenja, te da bi svaki građanin, odnosno svako domaćinstvo, trebalo osjećati sudgovornost za njegov izgled i za poštivanje barem minimalnog komunalnog reda.

»PICCOLO«

restaurant u dvorišnom dijelu prizemlja zgrade Skupštine općine

nudi kvalitetne i raznovrsne gablece i ručkove – po pristupačnim cijenama.

Uvjerite se u kvalitetu ponude!

Dugoselska kronika

Osnivač glasila: SKUPŠTINA OPĆINE DUGO SELO

Izdavač: NARODNO SVEUČILIŠTE DUGO SELO

VIJEĆE GLASILA: Jadranko Crnić, Tomislav Gale, Marijan Galeković, Ivica Konjević, Nada Kozić, Ivan Pandžić (predsjednik), Zvonimir Šimunović, Stipe Velić i Borislav Zorić

REDAKCIJA: Marijan Galeković, Ivana Hrelja, Božidar Jakopović, Jadranko Kereković, Maja Končić-Crnić, Ivica Konjević, Nada Kozić, Predrag Mikulčić, Ivan Pandžić, Zdenko Smolić, Velimir Sruk, Marin Šarec, Nikola Tominac i Dada Zečić.

Glavni i odgovorni urednik: Marijan Galeković

Grafički urednik: Ivan Glad

List izlazi jednom mjesečno. Jednogodišnja pretplata za tuzemstvo 100 dinara, a za inozemstvo 300 dinara. Pretplate se šalju na žiro račun: Narodno sveučilište Dugo Selo, broj: 30111-603-6553, Dugo Selo

Tisak: VJESNIK – Novinska rotacija, Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4. Naklada tiska 2.500 primjeraka.